Ն 72 | 1885 ՕԳՈՍՏՈՍ 27 ՏԱԼԸ)(1302 ԶԻԼՔԱՏԷ 28 | ՓԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

40 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

40 ՓԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ՇԻՐԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՄՊՕԼ	200 ղրշ.	105 ղր.	55 ղրշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	—

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՆԱՅԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՅԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՇԷՐԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3ընճի սահիֆէ ղր. 6
4ունճու սահիֆէ . . . . . . » 3
Մէկթուպլը նաշիրլէրի տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայա-ճագ տըր :

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր : Քեաֆֆէի մէկթուպ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ միւտիրի
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա :

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Սաիտ վէ Քեամիլ փաշալար հազրաթը իլէ Սըր Տրըմնտ Ուօլֆ պէյնինտէ կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ վուգու պուլան մուլագաթըն նաքլը-մըզ իքինճի իճթիմաա սըր քիթապէթ խուսուսընտա Սըր Հ. Տ. Ուօլֆըն մայէթ մէմուրլարընտան Մ. Գարթրայթ Թարաֆընտան իքմա օլունըպ, ճէրէյան իտէն միւզաքէրէնին զապթնամէլէրի գալէմէ ալընմըշ տըր :

Մ. Գարթրայթ՝ Մըսըրտա Ինկիլթէրրա գօնսօլօսխանէսի քիթապէթինտէ պուլունարագ, աճվալը Մըսըրիյէյէ վուգուֆը թամմը պուլունտուղը մէրվի տիր :

Սըր Հէնրի Տրըմնտ Ուօլֆ՝ պիր աղ նամիզաճ օլուպ, էկէր քէսպը սըհհաթ իտէր իսէ պու կիւն Յինէի իճթիմաա վուգու պուլաճագ տըր :

* *

Կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Սըր Հ. Տրըմնտ Ուօլֆ՝ Մըսըրլը բրէնս Հալիմ բաշա հազրէթլէրինէ իատէի վիզիթա էյլէմիշ տիր :

* *

Տէրսաատէթտէն՝ Բարիզտէքի Թօ. կաղէթասընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Սըր Տրըմնտ Ուօլֆ՝ խուսուսի սուրէթտէ Նուզուրը հազրէթը Շէհրիյարիյէ գապուլ պույուրուլմըշ, պու միւլագաթ՝ ալաֆրանգա սաաթ 3 տէն 9 ա գատար տէվամ իթմիշ վէ Ասիմ բաշա հազրէթլէրի տախի հազըր պուլունմըշ տըր :

Մէզքիւր Թէլէկրաֆըն պէյանընա կէօրէ, միւլագաթը մէզքիւրէտէ եալընըզ մէսէլէի Մըսըրիյէտէն պահս օլունմայըպ, վէ միւզաքէրէմէ՝ էսասը մէսէլէյէ կիրմէքսիզին ուսուլիյէթտէ գալմըշ տըր :

—

Պօսնա վէ Հէրսէք գըթաաըլըն Ավուսթրիա մէմալիքինէ իլհագը հագգընտա կէօյա պիր Թասավվուր մէվճուտ օլտուղընա տաիր օլուպ Պրրէմտիէր միւլագաթը միւնասէպէթիյլէ Թէքրար մէյտանա չըգան պիր բիվայէթ՝ Վիէննանըն նիմ բէսմի կազէթալարը Թարաֆընտան գաթիէն Թէքզիպ օլունույօր :

Քէզալիք Խրուաթիսթանտա իճրա օլունաճագ ասքէր մանօվրալարը միւնասէպէթիյլէ Բօզնիաքա պուլունաճագ օլան Ավուսթրիա իմբէրաթօրընը իսթիգպալ իտէճէք Պօսնալը հէյէթը մէյանէ Թարաֆընտան Պօսնա վէ Հէրսէքին Ավուսթրիայա իլհագընը միւսթէտի իմբէրաթօրը միւնասէպէթիյլէ պիր արզուհալ թագտիմ օլունաճաղընա տաիր պիր խըրվաթ կազէթասընըն եազտըղը հավատիս տախի գաթիյէն Թէքզիպ օլունույօր :

—

Պօ-ֆօշ Լօյտ-ըն պէյանընա կէօրէ, Մըսըր բէիսը Նուպար բաշա հազրէթլէրինին աճվալը սըհհիյէսի՝ աթըլլա վէ աճիպաասընըն էնտիշէլէրինի մուճիպ օլըյօր իմիշ : Միւշարիւնիլէյհ գան գայիպ իյլէ միւպթէլա օլուպ, արա սըրա տուշար օլտուղը չէթին նէօպէթլէրին նէթիճէ վախիմէսինտէն խաֆ օլունույօր իմիշ :

—

Էվվէլքի կիւն չէհրիմիզէ վիւրուտ իտէն խուսուսի Թէլէկրաֆլարա կէօրէ, կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Մատրիտտէ պէօյիւք գարըշըգլըգլար զուհուրա կէլմիշ տիր :

Մէզքիւր Թէլէկրաֆլարտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, խալգ՝ Ալէմանիա սէֆարէթխանէսինին արմասընը աշաղը ալըպ, բարչա բարչա իթմիշ տիր : Սէֆարէթխանէնին ճամլարը՝ աթըլան Թաշլարտան գըրըլմըշ տըր : Թէքմիլ պիր Թապուր ասաքիր՝ սէֆարէթխանէի մէզքիւրըն մուհաֆազասընա Թաեին գըլընմըշ տըր :

—

Պալատէ զիքր օլընան Թէլէկրաֆլարտան տահա էվվէլ չէքիլմիշ օլան տիկէր պազը Թէլէկրաֆլարա նազարէն, Ալէմանիա հիւքիւմէթի Մատրիտ գապինէթօսընա պազը իզահաթը հավի պիր նօթա իրսալ իթմիշ, պունտա Գարօլին ատալարընտան Եաբ ճէզիրէսինտէ էկէր Սբանեօլ պայրաղը չէքիլմիշ իսէն Ալէմանիա ամիրալը մէզքիւր ճէզիրէյէ Ալէման պայրաղը չէքտիրմիշ իսէ, պունտան տօլայը ամիրալը մուամէլէսինի հագսըզլըգ իթմիշ օլտուղընը, վէ պու Թագտիրտէ մուամէլէսին՝ տէվլէթը մէթպուասընըն Թալիմաթը խարիճինտէ հարէքէթ էյլէմիշ օլտուղընը պէյան իթմիշ տիր :

Մէզքիւր Թէլէկրաֆլարըն իլավէթէն պէյանընա կէօրէ, Պէրլին վէ Մատրիտ գապինէթօլարը պէյնինտէ միւզաքէրաթ պէրտէվամ օլուպ, միւզաքէրաթը մէզքիւրէնին պիր հիւսնիւ նէթիճէյէ միւնճէր օլաճաղը մէմուլ օլունույօր իմիշ :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Էվվէլքի կիւն սատըր օլան պիր իրատէի Սէնիյէ մուճիպինճէ, սէր Թապիպը հազրէթը Շէհրիյարի Մավրօեէնի բաշա հազրէթլէրի՝ իլավէի մէմուրիյէթ օլարագ մէքթէպը Թըպպիյէի Շահանէ իլէ պիլճումլէ ասքէրիյէ վէ միւլքիյէ խաստախանէլէրի միւֆէթթիշլիկինէ ուստամիյէթինէ նասպ ու Թաեին պույրըլմըշ, վէ պու միւնասէպէթլէ բաշգա միւշարիւնիլէյհին մաաշընա 8000 ղրուշ զամմ օլընմըշ տըր :

—Ախիրէն Սուրիա վիլայէթինէ Թային պույրըլան Իզմիր վալիսի սապըգ Հաճի Նաշիտ բաշա հազրէթլէրի տիւն Տէրսաատէթէ կէլիպ, տօղրուճա Մապէյնի Հիւմայունա ազիմէթ իթմիշ տիր : Միւշարիւնիլէյհ 10 կիւն գատար չէհրիմիզտէ գալըպ, պատէհու մահալլը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իտէճէք տիր :

—Տէրգօս Սու գումբանեասը միւտիրի Թէրնօ պէյ հազրէթլէրի տիւն սապահ Էվրօբատան Գավագ Թէհաֆֆուզխանէսինէ վիւրուտ իտիպ, գարանթինա պէքլէմէքտէ տիր :

—Կէչէն ճումաա կիւնիւ Նուզուրը Շահանէյէ գապուլ պույուրուլմըշ էրթէսի կիւնիւ Իթալիայա ազիմէթ իտէն Բրուսիա Թիճարէթ վէ զըրաաթ նազըրը Տօգթ. Լուսիուսէ 1ինճի Մէճիտի նիշանը իհսան պույրըլմըշ տըր :

—Միւլքի միւֆէթթիշլէրտէն Ակեահ էֆ. հազրէթլէրինին բայիթախթտա պիր պէօյիւք մէմուրիյէթէ նասպ ու Թային օլունմագ իւզրէ Տէրսաատէթէ ճէլպ իտիլտիղի բիվայէթ օլունույօր :

—Պիր վագթտան պէրի Թաթիլ իտիլմիշ օլան Թ--ի-ի- Վ-ք-ի նամ Թիւրքճէ բէսմի կազէթա՝ պիր իքի կիւնէ գատար եէնիտէն նէշր օլունմայա պաշլայաճագ տըր :

Կազէթայի մէզքիւր միւտիրիյէթի՝ պա իրատէի հազրէթը Քասըմպաշի Մաթպուաթ միւտիրի Մէհմէտ էֆէնտի հազրէթլէրինին էօհտէի իտբայէթ ու ֆէթանէթլէրինէ իհալէ պույրըլմըշ տըր :

—Պէյօղլու բօլիս հէյէթի ճումաա էրթէսի աղշամը Իթալիա Թիյաթրօսընտան իքի էշխաս Թէվգիֆ իթմիշ իսէ տէ, եապաղը Թէվգիֆ հէնուզ անլաշըլամամըշ տըր :

Քէզալիք տիւն սապահ Գալաթատա պիր էճզաճը տախի ալըպ ու կիրիֆթ օլունմըշ իսէ տէ, պունըն տախի եապաղը Թէվգիֆի հէնուզ անլաշըլամամըշ տըր :

—Սթամպօլտա Սուլթան Ահմէտտէ կիճէլի վէ Սիւլէյմանիյէտէ կիւնտիւզլիւ գըզ սընայի մէքթէպլէրինին Թէվզիի միւքեաֆաթ բէսմլէրի տիւն Սուլթան Ահմէտէքի մէքթէպին հավլիսինտէ պիր սուրէթը մուհթէշէմէտէ իճրա օլունըպ, պունտա Թիճարէթ վէ Զըրաաթ նազըրը Սուլթան բաշա վէ Զապթիյէ նազըրը Քեամիլ պէյ էֆ. հազրաթըը իլէ պիր չօգ զէվաթը քիրամ, վէ գատըն վէ էրքէք պիր խայլի էհալի հազըր պուլունմուշ տըր :

Շակիրտան հանըմլարըն իշլէմիշ սէճճատէ, խասարը, կէօմլէք, խավլու վէ եօրղան էրիզլէրի կիպի էլ հիւնէրլէրի էնզարը ամմէյէ վազ օլունմուշ օլուպ, պունլար վէ ալէլխուսուս Շուրայի-Տէվլէթ միւլքիյէ տաիրէսի րէիսի Ճէմալ պէյ հազրէթլէրինին Քէրիմէսի Ֆաթմա հանըմըն «Պատիշահըմ. էլէտիրն նէչը մէարիֆ ալէմէ, պախչը իհսան միւլքէթսին, ճիհան Թուրաուգեա տուր» իպարէսինի հավի իշլէմիշ օլտուղը պիր լէվհա հազըրուն Թարաֆընտան բէք զիյատէ Թագտիր օլունմուշ, վէ կէճէլի մէքթէպին միւտիրէսի Գալավասի հանըմ իլէ կիւնտիւզլիւ մէքթէպին միւտիրէսի Հանիֆ հանըմըն հիմմէթ ու ղայրէթլէրի մէտհ ու սիթայիշ օլունմուշ տըր :

Թէվզիի միւքեաֆաթտան սօնրա Թալէպէ Թարաֆընտան միւթէատտիտ նութգլար իրատ օլունտուղը կիպի, Նազըրը միւշարիւնիլէյհ Սուլթան բաշա Թարաֆընտան տախի պիր նութգ պէլիղ իրատ օլունմըշ վէ հազըրուն մէշհուր օլան Թէրաքգիլտան տօլայը մէմնունէն ալգըշ էյլէմիշ տիր :

—Թիճարէթ վէ Զըրաաթ Նազըրը Սուլթան բաշա հազրէթլէրի պու քէրրէ իհսան պույրըլան մէճիտի նիշանը Օսմանիյէտէն տօլայը արզը Թէշէքքիւր զըմնընտա տիւն Մապէյնէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր :

—Մէարիֆ նէզարէթինին Թահտը թէֆթիշինտէ պուլունան մաթպաալարտան մաատա պիլա բուխսաթ մաթպաա գիւշատը վէ քիթաբ վէ բէսաիլ Թապ ու նէշրի մաթպուաթ նիզամնամէսի հիւքմինէ մէմնուիէթը գավիյէ Թաշթընաա պուլունտուղը մալիւմ տիր :

Իսթաթիսթիկինէ կէօրէ, նէզարէթը միւշարիւնիլէյհա՝ չուրատա պուրատա բուխսաթսըզ մաթպաա գիւշատը իլէ քիթաբ վէ բէսաիլ նէշր օլունմասընըն մէնը Թէքէրրիւրի իչին Մէարիֆ մէմուրլարընա ձուավէնէթը միւթէճավիզ իճրաաթ խուսուսունը Շէհր Էմանէթի իլէ Զապթիյէ նէզարէթինէ իշար էյլէմիշ տիր :

—Մէքթէպիյէ ասքէրիյէ միւֆէթթիշի Կօլց բաշանըն Խըրսէթէ Թէվգիֆը Օսմանիյէյի Թէրխ իտէնչինէ տաիր պուհուր իտէն պիր չաչիյանըն ասլ ու էսասը օլմատըղընը Թ. Հ--- Եազըյօր :

—Ախիրէն Պէյրութտա պէօյիւք պիր խըրսըզ գումբանեասը քէշֆ օլունտուղընը կէչէն կիւն եազմըշ իտիք :

Շէհրը մէզքիւրտէն եազըլան պիր մէքթուպ՝ պու պապտա պազը Թաֆսիլաթ վէրիյօր : Պէյրութ բօլիս միւտիրի պինպաշը Ֆէյզի պէյ՝ պազը զէնկին վէ էմնիյէթլի քէսանըն օթուրտուղլարը պիր խանէտէն չիւպհէլէնէրէք, պունտան ագտէմ խանէի մէզքիւրը պիր տէֆա պիզզաթ պասմըշ վէ պիր չէյ պուլամամըշ իսէ տէ, էնինէ չիւպհէսի տէֆ օլմայըպ, պու քէրրէ Թէքրար խանէի մէզքիւրտէ Թէհարրիյաթ իճրա իթմիշ, վէ տէրունը խանէտէ պիր տուվարըն էնինի պօյանմըշ օլմասընտան չիւպհէլէնէրէք, մէզքիւր տուվարը եըգտըրըշ, վէ արգասընտա տէրունլէրի էշյաի մէսրուգէ իլէ մէմլու 4 օտա քէշֆ օլընմըշ տըր : Սարիգլէր պիլճումլէ էվրագլարը իլէ պէրապէր Թէրտիսթ օլընտուղլարը կիպի, Շամ վէ Իսքէնտէրիյէյէ Թէլէկրաֆ չէքիլիպ օրալարտա պուլունան աատամլարը տախի Թաշթը Թէվգիֆէ ալտըրըլմըշ տըր :

—Եավէրանը Շահանէտէն Սիւլէյման բաշա հազրէթլէրի՝ կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Շուէթ աֆֆարէթի Սէֆէրէմանը Մ. Թիմօնի իլէ պէրապէր աչըգ արապա իլէ Պէօյիւքտէրէտէն Պէյօղլունա կէլիր իքէն, Մասլագտա արապաճը՝ հայվանլարընա սու վէրմէք իչին Թէվագգուֆ իտուպ, սու կէրտէլինի գարանլըգտա կէօրմէյէրէք արապանըն օգունա չարբմըշ վէ սու հայվանլարըն պաշընտան աշաղը Թէօքիւլմիւշ օլմաղլա, հայվանլար իւրքէրէք արապաճըյը էտրէ չարբտըգտան սօնրա ալաբլըտկընէ գօշմայա պաշլամըշլար իսէ տէ, պիր արա եօլու սաբարագ հարէքէթլէրինի աղըրլաթմըշ օլտուգլարընտան, օ էսնատէ զէվաթը միւշարիւնիլէյհիմա քէնտիլէրինի արապատան աթմայա մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր : Միւշարէլէյհիւմանըն պազը էօֆֆէ Մուախխարէն արապայը Թութմուշ, վէ միւշարէլէյհիւմա Թէքրար արապայա պինէրէք Պէյօղլունա մուվասալաթ էթմիշլէր տիր :

Էվվէլքի եազգա վէ աֆէթ իլէ Սիւլէյման բաշանըն աշըրը Եաղմէրէտէն Տանիմարքա գըրալըտա իհտա պույրըլան նիշանը իմթիյազը գըբալը միւշարիւնիլէյհէ Թագտիմ մէմուր օլաճաղընտան, էրթէսի կիւն Գօբէնհագ մուահէտէլէրինէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր :

—Օրթաքէօյ հարիգզէտէկեանընա Թարաֆը հազրէթը Շէհրիյարիտէն 1 էր լիրա Օսմանի իլէ էքմէք վէ սաիրէ իհսան պույրըլմաղընը տիւն եազմըշ իտիք :

Խաղինէի Խաասա Նազըրը Գարագեան Յակօբ բաշա հազրէթլէրի՝ բազար կիւնի պիզզաթ Օրթաքէօյ գարագօլխանէսինէ կէլմիշ, 237 նուֆուստան իպարէթ օլան հարիգզէտէկեանը ճէլպ իլէ խանէի մէզքիւրէյի Թէվզի իթմիշ օլտուղընտան, հարիգզէտէկեան՝ իչպու ավաթըֆը ճէլիլէտէն տօլայը Պատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի իչին տաուվաթէր իտէրէք խանէի Սէնիյէյի ալգըշ ու գապուլ իթմիշլէր տիր :

—Մէհաքիմէի Նուգուգը մէտէնիյէլէրինտէն մահքում իտիլմիշ օլանլարըն միւտաատէի Սէնիյէի հազրէթը Պատիշահիյէ մազհարիյէթլէրի հալէնտէ նուգուգը մէզպուրէլէրինի էնէնիտէն իհրագ իտէլիւրիլէքլէրինի Ճէրէյիի Մէհաքիմէտէն նագլէն կէչէն կիւն եազմըշ իտիք :

Կազէթաի մէզքիւրըն սօն նիւսխասընտա պու խուսուսըն կիրիտէ մախսուս պուլընտուղլարը պէյանըլա, Թաահիւտը գէյտիյէթ էյլէյօր :

—Ախիրէն պիր Թագըմ էչգըյա՝ Մարաշ սանճաղը հուտուտընը Թէճավիւզլա Պէհէսնի գազասընա Թապի Ֆրնտըգ գարիյէսինի պասըպ պազը քեսանը գաթլ վէ պիր չօգ էմվալը ղասպ ու ղարէթլէ Ֆիրար իթմիշ օլտուգլարընտան, Թաադիյէլէրի իչին Մալաթիատան իքի պէօյիւք ասքէր սէվգ օլունմըշ տըր :

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Մատրիտ 7 սեպտ.

Կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնի Ալէմանիա սէֆարէթխանէսինէ վագը օլան ուսուլսուզլուգլարտան տօլայը Սբանիա հիւքիւմէթի պէյանը Թէէսսիւֆ իթմիշ, վէ միւթէճաասըրլարըն ճէզալանտըրըլաճաղընը աճօզ վէրմիշ տիր :

Լօնտրա 7 սեպտ.

Ինկիլիզ կազէթալարընըն մէմուլինէ կէօրէ, Ալէմանիանըն Գարօլին ատալարը մէսէլէսինտէ իթթիխազ էյլէտիկի մուամէլէի սուլհճույանէսի իւզէրինէ Սբանիա նիհայէթ հաքէմ Թէքլիֆինի գապուլէ մուվաֆագաթ իտէճէք տիր :

Մատրիտ 5 սեպտ.

Ալէման ասաքիրինին Եաբ ճէզիրէսինի զապթ ու իշղալ իթմէսի խապէրի մալիւմ օլուր օլմազ, պէօյիւք պիր գալապալըգ՝ Ալէմանիա սէֆարէթխանէսինէ պիլհիճում, ճամլարը գըրմըշ վէ Ալէման պանտէրասընը բարչալամըշ, վէ պատէհու Մէճլիսը վիւքէլա բէիսի Մ. Գանօվաս տէլ Գասթիլլօնըն գօնաղը էօնինէ կիտէրէք Սբանիանըն իւանը հարպ իթմէսինի Թալէպ էյլէմիշ տիր : Պունը միւթէաագըպ էհալի մէրգումէ՝ «Էօլսիւնլէր Ալէմանլար» պաղըրըշարագ սօգագլարը կէզմիշ տիր :

Մատրիտ 6 սեպտ.

Ալէմանիա՝ Սբանեօլ հիւքիւմէթինէ իրսալ էյլէտիկի պիր Թէպլիղնամէտէ, Գարօլին ատալարընտա Եաբ ատասընըն քէնտի Թարաֆընտան Թահթը իւզալէ ալընմասըյլա մէսէլէյէ հիչ պիր չէյ վագը օլմատըղընը վէ միւզաքէրաթա հիչ պիր մանիա կէլմէյէճէկինի պէյան իթմիշ իսէ տէ, զանն օլընտուղընա կէօրէ, Սբանիա՝ Եաբ ճէզիրէսինին էվվէլէ Թախլիյէսինի Թալէպ իթմէք միւբատէլէտա պուլունմագտա տըր :

Սբանիանըն պիլճումլէ բօլիթիգա ֆըրգալարը՝ Ալէմանիա ալէյհինտէ գապինէթօյը իլթիզամ վէ Թէսանուտ իտէյօրլար :

Բէ-Բէր

Պէրլին 6 սեպտ.

Պու կիւն նէշր օլունան նիմ բէսմի կազէթալար՝ տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Սըր Տրըմնտ Ուօլֆ պէյնինտէ ճէրէյան իտմէքտէ օլան միւզաքէրաթըն տէվամը սիյասիյէ Թարաֆընտան քէմալը մէմնունիյէթլէ Թէլագգի օլունմագտա օլտուղընը, վէ Ինկիլթէրրա իլէ Թիւրքիա արասընտա պիր հիւսնիւ իթթիֆաքըն Պէրլին տէվաըրը սիյասիյէսինտէ պէյան օլունան արզուլարա քեամիլէն մուվաֆըգ օլաճաղընը պէյան վէ Թէէմին իթմէքտէ տիրլէր :

Գահիրէ 6 սեպտ.

Բարիզտէն վիւրուտ իտէն էմրէ Թէվֆիգէն Պօ-ֆօշ Լօյտ-ըն կազէթասը եէնէ Թաաթիլ իտիլմիշ տիր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քաղ. Ժողով՝ ճումաա կիւնքի իճթիմաընտէն ագտէմքի իճթիմալարընտա, Նէրսէս Վարժապետեան Ուսումնարանը Ընկերութիւնընըն նիզամնամէսինին Թէտգիգ ու գապուլիւնի խատեն Ժողովա հավալէ իթմէկլէ վէ քէնտի Թարաֆընտան պազը Թաատիլաթ իճրա էյլէմէկէ գարար վէրմիշ իտի իսէ տէ, Նիզամնամէի մէզքիւրըն Թաատիքինի կէճիքթիրմէմէք իչին ճումաա կիւնքի իճթիմաընտա Թաատիլաթը մէզքիւրէյի պիլճիւմլէ նիզամնամէի մէզքիւրը գապուլ իթմիշ, վէ կրօն. ժողովըն բէյ ու մուվաֆագաթընը պիթթահսիլ նիզամնամէի մէզքիւրը մէճլիսը մէզքիւրէ տախի Թաստիգ իթթիրմէքլի Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինէ Թավսիյէ էյլէմիշ տիր :

* *

Նէվմը մէզքիւր Քաղ. Ժողով՝ պիր վագթտան պէրի մուալլագ գալմըշ օլան Պէհէսնի հիսապ մէսէլէսինի նազարը տիգգաթա ալարագ, պունը Կիլիկիա կաթողիկոսը վիճակընա աիտ պիր մէսէլէ աատ իլէ մէսէլէի մէզքիւրէյի միւշարիւնիլէյհէ Թէպլիղ իթմէյէ, վէ իճապը իճրասընը պատ էլ իճրա նէթիճէսինի պաթրիարքանէ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնա իշար էյլէմէսինի միւշարիւնիլէյհէտէն Թալէպ էյլէմէյէ գարար վէրմիշ տիր :

* *

Մէզքիւր Քաղ. Ժողով՝ Կիւրիտատէ Գանտիա չէհրինտէքի միլլի քիլիսէ վէ էմլաք մէսէլէսինի նազարը տիգգաթա ալարագ, մէրհում Ներսէս Սրբազանըն զէմանընտա իճրա օլունան միւզաքէրաթ վէ մուամէլաթըն նէթիճէսի մաթլուպէ միւնճէր օլմատըղընը Թարգ իտինճէ, քէնտի Դիւանըն պիլմիւզաքէրէ էմլաք վէ մէնաֆիի միլլիյէնին մուհաֆազասը խուսուսընտա լազըմ կէլէն Թէտապիրին իթթիխազ ու իճրասընը Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինէ Թավսիյէ էյլէմիշ տիր :

* *

Քաղ. Ժողով՝ Բաթրիգխանէ սանտըղընըն միւթէասխիլ վէրկիլի միլլի հիսապլընտան պիր խայլի մաթլուպաթը օլտուղընը խապէր ալարագ, մաթլուպաթը աթիգայը Թէնզիլ իլէ Թահսիլ ու իսթիֆա իթմէք գաիտէսինի գապուլ իթմիշ, վէ պու մատտէյէ հէր ճիհէթճէ մութապըգ պիր լայիհա Թանզիմ իլէ մէճլիսէ կէթիրմէսինի Տնտես. Խորհուրդա Թավսիյէ էյլէմէկէ գարար վէրմիշ տիր :

* *

Թաշրատաքի մուգաթաալարըն Թահսիլի տիւչարը Թէէխխիւրաթ օլմագտա օլտուղընտան, Քաղ. Ժողով Թէէխիւրաթը մէզքիւրէնին էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ պազը Թէտապիրլէր իթթիխազ էյլէմիշ տիր :

* *

Երզրումտաքի Սանասարեանց մէքթէպի իչին մախսուս պիր պինա ինշասը խուսուսընտա Բաթրիգխանէյէ պիր իսթիտա վուգու պուլմուշ օլմայլա, Քաղ. Ժողով պու պապտէ իճապ իտէն Թալիմաթը Երզրում Առաջնորդընա իթա իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր :

* *

Պէյօղլու Թաղ. խորհուրդը՝ պիր լայիհա Թագտիմ իտէրէք, մահալլը մէզքիւր մէքթէպլէրինին իսլահը աճվալի իչին մախսուսի պիր Հոգաբարձութիւն Թէշքիլինի վէ մէքթէպը մէզքիւրէյէ մահիյէ 50 լիրա Թախսիսինի Թէքլիֆ իթմիշ տիր : Իչպու Թէքլիֆ մուճիպինճէ, մէպլաղը մէզքիւրըն 45 լիրասը՝ գըսմէն իտարէի մէքթէպիյէ մուխասսաս օլան վէ Թահսիլի կալուածոց Հոգաբարձութիւնա հէվալէ իտիլէճէք օլան էմլաք ու ագարաթ իրատընտա մուգապիլ օլարագ վէ գըսմէն տէ էվէլքի Վարչութիւնըն Թամիրը մէքթէպ մէսարիֆի իչին կալուածոց սանտըղը իւզէրինէ վէրտիրմիշ օլտուղը 500 լիրալըգ Թախսիսաթ հիսապընա օլարագ մահալլի կալուածոց սանտըղընտան իթա վէ Թէէտիյէ օլընաճագ, վէ գալան 5 լիրասը տա ատէմը գաբիլէ մուճիպինճէ Տաղական էօրթուլարընտա ֆագիր չակիրտան իչին Թօբլանան իանէյէ մուգապիլ Թաղ. խորհուրդ. սանտըղընտան Թէսվիյէ օլընաճագ տըր :

Քաղ. Ժողով՝ Տնտես. Խորհուրդըն տախի մուվաֆագաթընա նայիլ օլմուշ օլան Թէքլիֆը մէզքիւրը գապուլ իթմիշ, վէ Պէյօղլու Թաղ. խորհուրդընըն Թէքլիֆի մուճիպինճէ, Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսի Քարոզիչինի, վէ Թաղ. խորհուրդ. Ատենապետ Նուպարեան Ցովհաննէս էֆէնտի հազրէթլէրինի, վէ ազատէն Նորատունկեան Գաբրիէլ վէ Մագպուլեան Համբարձում էֆէնտիլէրի մէզքիւր մէքթէպլէր Հոգաբարձութիւնընա ազա նասպ էյլէմիշ տիր :

—

Միլլէթիմիզտէն պիր զաթըն պիր իքի այտան պէրի Թիլլէրէ տասիթյան օլան չիրքին պիր հալ ու մուամէլէսինտէն տօլայը միւթէզարրըր օլան գըզ՝ զաթը մուամէլէհին Գատը քէօյ հինտէ մուգիմ օլմասը հասէպիյլէ Իսկիւտար միւտտէի ումումիսինէ պիլմիւրաճաա, մուամէլէի մէզքիւրէտէն տօլայը չիքեայէթ իթմիշ օլմաղլա, քէֆիլէթին գապըլթահա Թահգիգաթա վէ անտէն Մէքթէպը Թըպպիյէի Շահանէյէ հէվալէ օլունմըշ իսէ խայլի խապէր ալընմըշ տըր :

Պու չիրքին հալ ու մուամէլէյի իճրա իտէն զաթ էվլաթ ու այալ սահիպի օլուպ, պու Թարզ հալլէրի էօթէտէն պէրի պիլա բէրվա քէնտիյէ ատէթ էյլէմիշ օլտուղընտան, պէյն էլ էհալի սու-ի Թէէսիրի մուճիպ օլմուշ տըր : Պու պապտէ գարիպէն մուֆասսալ պիր սուրէթտէ եազաճաղըմըզը պէյան իտէրիզ :

—

Մէսմուամըզա կէօրէ, Բաթրիգ. Սրբազան հազրէթլէրի՝ 1886 սէնէսի իչին պասըլան Օրացոյցտա «ի Հայրապետութեան Տ. Մակար կաթողիկոսի» իպարէսի մուհարրէր օլտուղընը խապէր ալընճա, մէզքիւր Օրացոյցը մէն իթմիշ տիր :

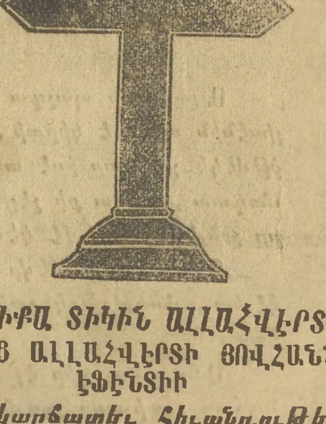

ԼՈՒՅԻԶԱ ՏԻԿԻՆ ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ
ԿՈՂԱԿԻՑ ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖԷՆՏԻԻ

Ըստ կարգաւ հիւանդութեան, ընդունելով զՍ. Խորհուրդս եկեղեցւոյ կնքեց իւր մահկանացու ընթացքը, 1885 օգոստոս ամսոյն 8ին, ի Վիէննա, ի հասակի 42 ամաց, թողլով ի սուգ խորին և անմխիթար համայն ընտանիքը :

Հանգուցելոյն մարմինը փոխադրուելով Բերա, Հայոց կաթոլիկեայց Ս. Երրորդութեան եկեղեցին, ուր յառաջիկայ չորեքշաբթի 28 օգոստոս, ժամ 3 ու կէսին ձայնաւոր պատարագ և պաշտօն պիտի կատարուի, և անտի Ֆէրիգիւղի գերեզմանատունը պիտի տարուի :

26 օգոստոս 1885

ՌՈՒՍԻԱ ՎԷ ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Մուգայէսէյի նազարա

Արազի ճիհէթի իլէ Ինկիլթէրրանըն՝ Ռուսիաստան նէ գատար խուսթին պիր հալտէ պուլունմուշ օլտուղունը, մըգտարը գիֆայէտէ իյզահ վէ իսպաթ իտէպիլտիք տէյի զաննէտէրիզ ։

Պու կիւն տախի, պու իքի բաքիյ տէվլէթլէրին մըգտարը նուֆուսընտան, վէ նուֆուսըն գըյմէթինտէն պահս իտէճէյիզ ։

Ռուսիա տէվլէթինին թահթը իտարէսինտէ 100.000.000 էհալի պուլունտուղու հալտէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին իսէ, անըն իւչ միսլի, եանի 310.000.000 էհալիսի պուլունտուղունը զիքր իյլէտիք ։

Ֆագաթ մէսէլէ եալընըզ մըգտարը նուֆուս ֆարգընտա տէյիլ տիր. նուֆուստան նուֆուսա տա պէօյլէ ֆարգ վար տըր ։

Ռուսիա տէվլէթինէ հէմճիվար վէ հէմհուտուտ պուլունան պիլճիւմլէ տէվլէթ վէ հիւքիւմէթլէրին Ռուսիայա պիրէր թապիի խասըմ օլտուգլարընը կէչէն կիւն իզահ իյլէտիք ։

Պու հալ, Ռուսիա տէվլէթինին սիւլիւք իթմէյէ մէճպուր պուլունտուղու խարիճի բօլիթիգասընըն թապիի նէթիճէսի տիր ։

Ֆագաթ տէվլէթի միւշարէլէյհանըն, քէնտի տախիլինտէ տախի սիւլիւք իթմէյէ մէճպուր պուլունտուղու բօլիթիգասը, ումում Ռուսիա իմբէրաթօրլուղունը թէշքիլ իտէն պիլճիւմլէ միլլէթ վէ ճինսիյէթլէրի, հաթթա աքըլ Ռուսլարըն պիր մըգտարը տա պիրլիքտէ օլարագ, հիւքիւմէթէ գարշը պիրէր կիզլի եա աշիքեար խասըմ հալինէ վազ իյլէմիշ, եախօտ էն խաֆիֆ ճէզալարը սէօյլէթիրէք, աքըլ սատըգ թէպաասըյէթէ մախսուս օլան խալիսէթ տույղուլարընտան վէ հիսսիյաթընտան մահրում գըլմըշ տըր ։

Եալընըզ սիւլահ զօրու իլէ նէվ պէ նէվ միլլէթ վէ ճինսիյէթլէրի պիրէր պիրէր քէնտի թահթը իտարէսինէ կէչիրէն, նէվ պէ նէվ մատտի վէ մանէվի թազիգլէր իլէ անլէրըն միլլէթ վէ ճինսիյէթլէրինի մահվ իթմէյէ չալըշան, վէ սիւնկիւ գուվվէթինտէն պաշգա անլէրըն մահապպէթ վէ սատագաթլարընը քէնտի իւզէրինէ ճէլպ իտէճէք տիւկէր պիր մանէվի վէ խօշ կէօրիւնէճէք գուվվէթի պուլունմայան եախօտ իպրազ իտէմէյէն պիր տէվլէթտէն, Ինկիլթէրրանըն, Ֆրանսանըն, Միւթէհիտէյի Ամէրիգանըն վէ էմսալլէրինինքի կիպի պիր տախիլի բօլիթիգա թապիգի մէմուլ իթմէք տէ անի խէթա տըր ։

Ինհիմալ տըր քի, վագըթլար, Ռուսիանըն տախիլի բօլիթիգասը թապիաթընտա թէպտէտիւլլէր հուսուլէ կէթիրէճէքլէր տիր ։

Ֆագաթ հալը հազըր իչին, վէ բէք եագըն իսթիգպալ իչին պու ճիհէթթէ պէօյլէ պիր իւմիտ պուլունմայըպ, Ռուսիա իմբէրաթօրը հագըքաթլէրի վէ քէնտի միւլքէյլէսը հէր նէ հիւսնի նիյէթտէ պուլունսալար, վէ հաթթա պու կիւն էսասի պիր թէպէտտիւլ հուսուլէ կէթիրմէյէ սայ իթսէլէր պիլէ, եինէ պիր հիւքիւմէթի պուլունամազ. չիւնքի Ռուսիատա հէր նէ քի օլմագտա իսէ, Ռուսիայը՝ Ռուսիա իտէն անասըրըն թապիի նէթիճէլէրի տիրլէր. էյի քէօթիւ պու՝ պու տըր ։

Պու Թազիիգտէն՝ ճէհալէթ, ճէհալէթտէն՝ ֆագըրլըգ վէ սէֆիլլիք, վէ ֆագըրլըգ վէ սէֆիլլիքտէն տէ՝ փօրթաթը տէվլէթճէ զայիֆլիք վէ խտարէճէ միւշքիւլէր, վէ հիւսնի ինթիզամըն պագաօ իչիւն լիւզումընտան զիյատէ ասքէր վէ բօլիս սագլամագ ինթիյաճը, էլհասըլ մըգտարը նուֆուսըն հայսիյէթ վէ գըյմէթինի աշաղը էնտիրէճէք կէօնա կէօն սուի նէթիճէլէր հուսուլէ կէլմէքտէ իսէ, պունուն էօնիւնի ալմագ տա գաապիլ տէյիլ. չիւնքի թապիի պիր հալին թապիի նէթիճէլէրի տիրլէր. վէ հալին թէպտիլի կիպի նէթիճէլէրինին թէպտիլի տախի էյան միւմքին կէօրիւնէմէյօր ։

Ֆագաթ Ինկիլթէրրանըն թահթը թէպաասըյէթինտէ պուլունան նուֆուսուն մըգտարը, Ռուսիանընքինին իւչ միսլի օլտուգտան պաշգա, գըյմէթ վէ հայսիյէթ ճիհէթի իլէ տէ գաչ միսլի իւսթիւն պուլունտուղունը կէօստէրմէք իչին, էն գաթի թարիգէ, եանի մաթէմաթիգ հիսապընա միւրաճաաթ իտէճէյիզ ։

Ինկիլթէրրա թէպաասընըն էն պէօյլիւք գըսմընը թէշքիլ իտէնլէր, հէմ քէնտի քռաֆֆէսի տախի էհլի օլան Հինտլիլէր տիրլէր ։

Եալընըզ Հինտիսթանտա, 258.000.000 Ինկիլիզ թէպաասը վար տըր ։

Ռուսիա տէվլէթի, քռաֆֆէսի պիր եէրտէ վէ էքսէրիսի ճէտ պէ ճէտ աքըլ Ռուս օլան 100.000.000 էհալիսինի թահթը մուհաֆազատա վէ թահթը իտաատտէ սագլամագ իչիւն, սուլհ վագթինտէ 780.000 նէֆէր ասքէր, վէ 600.000 նէֆէր կիզլի վէ աշիքեար բօլիս նէֆէրաթը պէսլէմէքտէ տիր ։

Պու հիսապա նիսպէթէն, Ինկիլթէրրա տէվլէթի տախի եալընըզ Հինտիսթանտա, 2.000.000 նէֆէր ասքէր վէ 1.500.000 նէֆէր տախի բօլիս պէսլէմէլի իտի (Հինտիսթան էհալիսինին քռաֆֆէսի տախի մահքիւմ թէպաատան օլտուգլարընտան, Ռուսիա էհալիսինէ նիսպէթէն տահա չօգ ասքէր վէ բօլիս նէֆէրաթը պուլունմալը իտի ։)

Խալպու. Թէքմիլ Հինտիսթանտա, սուլհ վագթինտէ 190.000 նէֆէր ասքէր, վէ օ 258.000.000 էհալիյի իտարէ իթմէք իչին տէ, եալընըզ 142.000 նէֆէր բօլիս պուլունմագտատըր ։

Տահա զիյատէ թէհալիւք իտէճէք չոգ էլէրի չիւրիւտէսը տըր քի, մէզքիւր 190.000 նէֆէր ասքէրին եալընըզ 63.000 նէֆէրի Ինկիլիզ օլուպ, պագի գալան 127.000 նէֆէրի տէ, խօտ եէրլիտէն պուլունան Հինտլիլէր տիրլէր ։

Եախօտ պիր հիսապը տիւքէլի, պէհէր 4100 նէֆէր Հինտլիյէ վէ իքի նէֆէր տէ Հինտլի ասքէրէ գարշը, եալընըզ Թէք պիր նէֆէր Ինկիլիզ ասքէրի պուլունմագտա տըր ։

Իշթէ պու տըր Ռուսիա վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրինին ուսուլը իտարէլէրինտէ միւշահէտէ օլունան հէյպէթլի ֆարգըն մաթէմաթիգ հիսապը իւզրէ տօղրուլուղը. հէր իքի թարաֆըն թահթը թէպաասըյէթինտէ պուլունան նուֆուսուն գըյմէթ վէ հայսիյէթլէրի տէ (ումումիյէթ նազարը իլէ սէօյլէյէրէք) պու հիսապտան էօյլէ, վէ պու սուրէթլէ զաթէն Ռուսիանընքինին իւչ միսլի զիյատէ պուլունան վէ Ինկիլթէրրանըն թահթը թապիիյէթինտէ օլան մըգտարը նուֆուսուն տահա նէ՛ գատար ֆազլա հիսապ իտիլմէլի լազըմ կէլէճէյի էհլի մէրագըն քէշֆինէ հէվալէ օլունուր ։

Ինկիլթէրրանըն հիւսնի իտարէսի սայէսինտէ, թահթը թէպաիյէթինտէ պուլունան նուֆուսուն հալը նէ՛ տէրէճէտէ խօշ օլմուշ, մատտի վէ մանէվի գուտրէթի նէ՛ տէրէճէտէ ինթիշար պուլմուշ, վէ թէպաանըն մատտի վէ մանէվի թէգատտիւմի սայէսինտէ տէվլէթին գուվվէթ վէ գուտրէթի տէ նէ՛ տէրէճէլէրէ վարմըշ տըր. պունուն տա իսպաթընը, եինէ եալընըզ Հինտիսթանտա տախի կէօրէպիլիրիզ ։

Հէր նէ տախի օլմուշ օլսա, եինէ Ինկիլթէրրանըն եալընըզ պիր միւսթէմլէքէսի օլան Հինտիսթան իւլքէսինին սէնէվի պիւտճէսի, թէքմիլ Ռուսիա տէվլէթինին պիւտճէսինտէն չօգ աշաղը օլմատըղը մէյտանտա վէ տօղրու պիր հիսապլա տահա տա զիյատէ օլտուղտան պաշգա, տախիլի վէ խարիճի ասայիշի, միլքին սէրվէթի, պանգալարը, թիճճարէթի, սէֆայինի թիճճարիյէսի, նագըլըյաթը, շիմէնտիֆէրլէրի, վէ սայիրէսի վէ սայիրէսի տէ, Ռուսիանընքիլէրինի էպէյիճէ կէրիլէրտէ պըրագմըշ տըր, վէ տահա տա չօգ իլէրուլէրէ կիտէճէյի, կիւն կիպի աշիքեար պուլունմագտա տըր ։

Պունլար, նուֆուստան նուֆուսա վէ իտարէտէն իտարէյէ օլան ֆարգլարըն, թապիի վէ միւճէրրէպ նէթիճէլէրի տիրլէր ։

Հինտիսթան պիւտճէսի իչիւն, թէքմիլ Ռուսիա իմբէրաթօրլուղու պիւտճէսինէ ֆայիգ պիր հալտէ պուլունմագտա տըր տէտիք ։

Վագըա, Ռուսիա տէվլէթինին բէսմէն թանըլմըշ պիւտճէսի, սէնէվի 113.000.000 Ինկիլիզ լիրասը մըգտարընտա օլտուղու հալտէ, Հինտիսթան պիւտճէսի, 80.000.000 Ինկիլիզ լիրասը տըր ։

Ֆագաթ ասըլ Ինկիլթէրրանըն, վէ ումում Ինկիլիզ միւսթէմլէքաթլարընըն պիւտճէլէրի կիպի, Հինտիսթան պիւտճէսինին տախի, Ռուսիանընքինէ նիսպէթէն բէք սուհուլէթլէ եիւզտէ էլլի, վէ պէլքի տէ եիւզտէ եիւզ արթըրըլմայա մալիք պուլունապիլմէքտէ իքէն, Ռուսիա էհալիսինին ֆագըր հալի սէպէպի իլէ, պիւտճէնին տահա զիյատէ կէնիշլէնմէսի ասլա գապիլիյէթ պիր հալտէ պուլունմագտա տըր ։

Պունըն իչին տէտիք քի, Հինտիսթան պիւտճէսի, Թէքմիլ Ռուսիանըն պիւտճէսինէ ֆայիգ պիր հալտէ պուլունմագտա տըր ։

Էկէր պիր տէվլէթին գուտրէթ վէ ազամէթինի Թէշքիլ իտէն անասըր, եալընըզ քէնտի էհալիսինին գաապա մըգտարը վէ քիւլլիյէթի օլմուշ օլսա իտի, պու կիւնքի կիւն տիւնեա իւզէրինտէ, Չին տէվլէթինտէն զիյատէ գուտրէթլի վէ ազամէթլի պիր տէվլէթ տահա պուլունմամըշ օլաճագ իտի ։

Ֆագաթ պու կիւնքի կիւն Չին տէվլէթինին էհէմմիյէթի նէ՞ տիր ։

Ինկիլթէրրանըն տիկէր միւսթէմլէքաթլարը, վէ տիկէր թէպաալարը տախի, բէք սէրպէսթ սուրէթտէ Հինտիսթան մէմալիքինէ վէ Հինտլի թէպաալարա գըյաս օլունապիլիր, պունըն մէճմուի ասըլ Ինկիլթէրրա իլէ պէրապէր պիր եէրէ կէթիրիլտիքտէ, հէմ նուֆուս վէ հէմ տէ նասըլ քի լազըմ իսէ էօյլէ նուֆուս ճիհէթինտէ Ռուսիաստան նէ գատար իլէրուտէ պուլունմուշ օլտուղու այնա կիպի մէյտանա չըգարագ, պիւթիւն տիւնեանըն սէրվէթ վէ Թիճարէթինէ վէ տէնիզլէրինէ, վէ օ նիսպէթտէ նուֆուզ ու Թէէսիր վէ գուտրէթէ մալիք պուլունմուշ օլտուղընա արթըգ պաշգա իսպաթա հաճէթ գալմազ ։

Ինկիլթէրրա՝ Ինկիլթէրրա օլտու իսէ, Թահթը Թէպաիյէթինտէ պուլունան նուֆուս քիւլլիյէթի իլէ պէրապէր, նուֆուսըն տա ճինսի սայէսինտէ օլտու, քի օ ճինսի պու հալլէրէ եէթիշթիրէն տախի եինէ քէնտի զայրէթի օլտու ։

Նուֆուս վար՝ նուֆուս տա վար, վէ պու իքիսինին արա եէրինտէ տէ տաղլար գատար ֆարգ վար տըր ։

Ֆագաթ նուֆուսու՝ նուֆուս իտէն, նուֆուսու իտարէ իտէն տէվլէթին տախիլի վէ խարիճի բօլիթիգասը Թապիյէթի տիր, վէ պու Թապիյաթը Թային իթմէք տէ, տէվլէթին քէնտի էլինտէ օլմայըպ, եինէ Թապիյաթըն էլինտէ տիր ։

Էկէր Ռուսիա տէվլէթինին տախիլի վէ խարիճի բօլիթիգասը Թապիյաթը, քէնտի Թահթը Թէպաիյէթինտէ պուլունան նուֆուսա, Ինկիլթէրրա Թէպաիյէթի Թահթընտա օլան նուֆուս իչիւն օլտուղու գատար խայըրը օլամամըշ իսէ, խէթա քէնտիսինտէ տէյիլ տիր ։

Ճէնապը Հագգ, Ինկիլիզլէրէ իհսան պույուրմուշ օլտուղու ճօղրաֆիաճա մէվգիյի սաիր միլլէթլէրէ տախի իհսան պույուրմուշ օլսա իտի, Ռուսիա կիպի տահա չօգլար պուլունապիլիրլէր իտի քի Ինկիլթէրրատան կէրի գալմազլար իտի ։

ՍԸՐ ՏՐԸՄԸՆՏ ՈՒՕԼՖԸՆ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷՔԻ ՄԷՄՈՒՐԻՅԷԹԻ

Թայմըզըն Տէրսաատէթ մուխապիրի՝ ալաֆր. սէպթէմպէր 1 Թարիխլիյէ մէզքիւր կազէթայա քէշիտէ իթտիկի պիր թէլէկրաֆտա, Սըր Հէնրի Տրըմընտ Ուօլֆըն մէմուրիյէթինէ տաիր պէր վէճհը աթի եազմըշ տըր ։

«Բէսմի օլարագ զայէթ գարիպանէ վէ տօսթանէ մուամէլէյի, վէ Սըր Հէնրի Տրըմընտ Ուօլֆըն Թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն իլթիֆաթ իլէ հիւսնիւ գապուլի միւսթէսնա աստ իթտիկիմիզ հալտէ, միւշարէլէյհին նէթիճէյի մէմուրիյէթինէ տաիր հէնուզ պիր էմարէի գաթիյէ կէօրիւլմէմիշ տիր ։ Ոնճագ Տէրսաատէթտէ էֆքեարը ումումիյէնին բէվիչինէ նազարէն, միւշարէլէյհին մուվաֆֆագիյէթի չիւպհէլի զաննօլընըյօր ։

«Մէհաֆիլը բէսմիյէ էֆքեարընճա, Սալիսպէրի գապինէթօսը՝ Գապը Ալի իլէ միւզաքէրէ էյլէմէք իւզրէ պիր սէֆարէթը մախսուսէ իզամ իթմէսիյլէ Մըսըրտա իտարէի աայիտէ ումուրընտա սալթանաթը Սէնիյէնին հիւսնիւ մուամէլէթինին թէէմինինէ լիւզումը գաթի կէօրմիւշ տիր ։

«Իշթէ տէվլէթը Օսմանիյէնին չիմտիյէ տէկին թէմամը իլէ պիր հալը ինթիզարտէ գալտասընը մուվաֆըգ հիքմէթ օլտուղը թէպյին իթտիկի՝ մէհաֆիլը մէչքիւրէտէ իլավէի մէգալ օլընըյօր, իչպու հալը ինթիզարը Թէրք իթմէք իւզրէ պիր սէպէպը ճէտիտ պուլունուպ պուլունմատըղը տէրբիշ իտիլմէքտէ տիր ։

«Ինկիլթէրրատա սէրպէսթ Թարաֆտարլարը էքսէրիյէ մուհաֆազագեարլարըն գապինէթօ թէշքիլ իթմէլէրի Օսմանլըլար իչիւն պազը մէրթէպէ իթմինանպախշ իսէ տէ, պիր վագթ տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ էսասը իթթիֆագ օլան մուհաֆազագեար թէմայիւլաթը միլքիյէ գագիյէսինէ քէմալիյէն րիաեէթ օլընտուղընա տաիր թէէմինաթը քռաֆիյէ կէօրիւլէմէմիշ տիր ։

«Օսմանլըլար՝ Եվրօբա միւվազէնէի տուվէլիյէսինտէ թէպէտտիւլաթը միւհիմմէ վուգուա պուլունտուղունա վէ Ինկիլթէրրանըն տիւշար օլտուղը միւշքիւլաթա թէմամէն վագըֆ օլտուգլարը ճիհէթլէ, Շարգ էհալիսինէ մախսուս իսթիրտատ իւզրէ, քէնտի նազարլարընտա էն չօգ գուվվէթլի մատտիյէ մալիք տէվլէթլէրէ թէվէճճիւհ վէ մէյլ կէօսթէրմէքտէ տիրլէր ։

«Կէրէք պուրասը վէ կէրէք Ինկիլթէրրա թէքլիֆաթընա մուխալէֆէթ օլունմագ իւզրէ խարիճտէն իթիլէն թէշվիգաթ տէրխաթըր օլունտուղը հալտէ, Սըր Հէնրի Տրըմընտ Ուօլֆըն մուվաֆֆագիյէթինէ տաիր իտիլէն չիւպհէլէրին պէճա օլտուղը զահիր օլուր ։ Իշթէ չու աէյէպլէ տախի իթիլաֆը էֆքեար հուսուլի միւշքիլ կէօրիւնիյօր ։

«Բարիզ իլէ Թարապիա պէյնինտէ չու արալըգ միւթատ խարիճէնտէ սըգճա սըգճա շիֆրէլի թէլէկրաֆլար թէաթի օլընմագտա տըր ։

«Սըր Հէնրի Տրըմընտ Ուօլֆըն մէմուրիյէթինտէ չայանը մէմնունիյէթ պիր շէյ վար իսէ, օ տա միւշարէլէյհին Գրալիչա Թարաֆընտան համիլ օլտուղու նամէի մախսուսըն զայէթ տօսթանէ աստ օլունմասը, վէ քէնտիսինին տախի նէզտը հազրէթը Բատիշահիտէ մազհարը նիւվազիշ պույուրուլմասը տըր ։»

Ալիւ. Բիւրօի Տէրսաատէթտէն ալտըղը պիր թէլէկրաֆտա տախի պու պապտէ պէր վէճհը աթի մալիւմաթ վէրիլմիշ տիր ։

«Սըր Հէնրի Տրըմընտ Ուօլֆ՝ միւլագաթը մախսուսէսինտէ տախի տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ աստը իթթիֆագ Թասավվուրընտան պահս իթմէյիպ, մահզա Մըսըրճա Թէքէվվիւն իտէն միւշքիլաթըն Պապը Ալի իլէ պիլմուվաֆագա Թէսվիյէսի զըմնընտա տէվլէթը մէթպուասընըն արզուսընը արզ էյլէմիշ տիր ։

«Տէվլէթը Օսմանիյէնին էֆքեարը հէնուզ գաթիյէն մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, Սուլտանըն ասքէր սէվգինի, վէ պիւթիւն խըթթէի Մըսըրիյէնին Օսմանլը վէ Ինկիլիզ ասքէրի Թարաֆընտան միւշթէրէքէն իշղալինի, վէ ասքէրը Օսմանիյէնին իշղալը տախիլի մուվագգաթ օլաճաղընտան, Ինկիլիզ ասքէրինին էվվէլ Օսմանլը ասքէրի իշղալինի Թէնսիպ էյլէմէյիպ, Խըտիվ նէզտինտէ միւսթէշար մագամընտա պուլունմագ իւզրէ պիր Օսմանլը գօմիսէրի Թաեինը օլընմասընը, վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի Թարաֆընտան իշղալը ասքէրիսի միւտտէթինին Թաեին իտիլմէսինի արզու էյլէյօր իմիշ ։»

ՍՈՆ ԲՕՍԹԱ

Վիէննատան Թայմըզա աթիտէքի Թէլէկրաֆ քէշիտէ օլընմըշ տըր ։

«Աքէլումում զաննօլընտուղունա կէօրէ, իմբէրաթօրլար՝ Աֆղան մէսէլէսինի, Եվրօբայը ալթ իւսթ իտէպիլիր մէսէլէլէր ֆիհրիսթինտէն սիլմիշլէր տիր ։ Տիկէր Թարաֆտան Ինկիլիզ հիւքիւմէթի՝ Մըսըրտա վագըֆ օլաճագ հէր նէվի Թէշէպպիւս վէ մուամէլէսի հագգընտա Ալէմանիա իլէ Ավստրիատան Թէէմինաթը խայըրխահանէ ախզ իթմիշ տիր ։ Ֆիլհագիգա Գրէնս Պիսմարգ՝ Մըսըր մէսէլէսինտէ Ինկիլիզլէրին կիզլի պիր չէյ գարարլաշտըրմըշ օլտուղը մէմուլ տէյիլ տիր, զիրա մէհաֆիլը սիյասիյէտէ Թէէյիտ օլընտուղունա կէօրէ, վագըթի Ալմանիա Ինկիլթէրրա իլէ Ռուսիա արասընտա պիր մուհարէպէ վուգուպուլմասը Թէրճիհան պէհէմէհալ պիթարաֆ տուրմասը՝ Պէրլին վէ Վիէննա գա-

---

(463)

ԳԸԶԸԼ ՍԻՀՐՊԱԶ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Ալլահտան պաշգա, Գօնթէս իչիւն պիր մէյճաի քէնահ գալմայըպ, քիլիսէնին պիրինէ կիրտի, վէ սօղուգ Թաշլարըն իւզէրինէ գաքանըպ տուա իթմէյէ չալըշտը իսէ տէ, իտէմէտի ։ Աճըըգտան պայըլըրտաքլարը բարալանմագտա, կէօյա քի չէկիլքտէն պիր մէնիկէնէ՝ պաշընը սըգմագտա, գուլագլարը չինլէմէքտէ, վէ կէօզլէրի գարարտըգճա գարարմագտա իտի ։

Պին տիւրլիւ ճէվր ու ճէֆա իլէ պէրապէր իւզէրինէ պիր ույուշգուլուգ կէլիպ, վագթըն կէչտիկինի պիլէ տույմայաճագ պիր հալէ տիւշար օլմուշ իտի ։

Օմուզընա պիր էլ տօգունտուղունը հիսս իթտիկի վէ—գարունլար գարանլըգ, տիւշարը հըզըմլը—սէօզլէրինի իշիթտիկի անտէ տիթրէմէկէ պաշլամըշ, ույգուտա կիպի քիլիսէտէն տիւշարը չըգտը ։

Տիշարըտա գարանլըգ պասմըշ, վէ ֆէնէրլէր եագըլմագա պաշլամըշ իտի ։

—Նէ՞րէյէ կիտսէմ տէ եօլսէմ—տէյու քէնտի քէնտիյէ սիւալ իթտի ։

19

Մատամ տը Բաշօն գուվվէթինին միւթէհամմիլ օլտուղը մէրթէպէ տիւվրլերա տայանտը տայանտը եիւրիւտիւ իսէ տէ, պիր արալըգ եիւրիւմէկէ տէ Թագաթ վէ մէճալի գալմայըպ, եէրէ տէվրիլիվէրտի, վէ պիր տահա գալգամատը ։

Անճագ Գօնթէս՝ նէ եօլտուղ վէ նէ տէ պայըլտըղ օլուպ, եալընըզ զիհնինէ վէ պէտէնինէ պիր ույուշգուլուգ կէլմիշ օլտուղընտան, նէ հարէքէթ վէ նէ տէ նույթ իթմէկէ գուվվէթ վէ գուտրէթի գալմամըշ իտի ։

Տէվրիլիպ տիւշտիւյի մահալ տարըմա աչըգ տուրան պիր գաբունըն էօնիւ օլուպ, պու գաբունըն մէնսուպ օլտուղը խանէնին բէնճէրէլէրինտէն, պազըն մէսէրրէթ վէ պազըն տախի հիտտէթ սէտալէրի իլէ պէրապէր, ալթըն վէ կիւմիւշ աքչէ սէսլէրի տախի իշիտիլիր իտի ։

Գօնթէսին պուլունտուղը նօգթատան պիրազ էօթէյէ, արապալար վէ սէտեալար կէլիրլէր տուրուրլար, վէ մէզքիւր արապալարըն վէ սէտեալարըն իչինտէն, կէնճ, իխթիյար, մարուֆ վէ մէճհուլ հէր սընֆ քիմսէլէր չըգըպ մէզքիւր խանէյէ կիրէրլէր իտի ։

Թարիֆտէն մալիւմ օլտուղը վէճհ իւզրէ, պու էվ աէթթա պիր գումարխանէ օլուպ, իւչ սէնէ մուգատտէմ Մարքի տը Սէն-Մէքզան՝ իւզէրինտէ պուլունան աքչէսինի չալմագ իւզրէ էօլտիւրմիւշ օլտուղը Եահուտիյի պու խանէնին էօնիւնտէ էօլտիւրմիւշ իտի ։

Պու խանէնին Թա գարշըսընտա պիր քէպապճը տիւքքեանը վագը օլուպ, տիւքքեանըն իչէրիսինտէ ճէսիմճէ պիր աթէշ եանմագտա, վէ աթէշին ըղըղը սօգաղը պիլէ Թէնվիր իթմէքտէ իտի ։ Աթէշին գարշըսընտա Թիւյլէրի ույուն պիր քէօբէք, քէմալը ազամէթլէ, իւզէրինէ հինտի վէ Թավուգ վէ բիլիճ սաբլամըշ պէօյլէ պիր շիշ չէվիրմէքտէ իտի ։

Քէպապճը բիշիրիր բիշիրիր, վէ Թապագլարա գօյուպ տիւքքեանըն էօնիւնէ տիզէր իտի. պու Թապագլարըն եանըպաշընտա տախի, պիր սէլէ տօլուսը էքմէք իլէ քիւչիւք պիր շարապ Փըչըսը պուլունմագտա իտի ։

Քէպապճը քէնտի տիւքքեանընտա եէմէք եէտիրմէզ իտի. անճագ, խաթէյէն ալըպ կէօթիւրէպիլիր իտի ։

Գօնթէս խիլաֆը րիզասը օլարագ, կէօզլէրինի մէզքիւր նէֆիս Թապագլարըն իւզէրինէ տիքտի ։

Պու էսնատէ ճիվարտա պուլունան պիր քիլիսէնին սաաթը օն ուրտու ։

Մատամ տը Բաշօն պիրէր պիրէր սաաթըն ուրուշընը սայտը, վէ իւք կիւնիւ այնը սաաթտա, Իւրսիւլին խըզմէթէ վէ Էլէօնօրըն խըրըլմագա պաշլամըշ օլտուգլարընը տէրխաթըր իթմէքտէ, շիֆախանէտէ կէրչի մէթրուք պիր հալտէ պուլունմըշ իսէ տէ, պէօյլէ հէլաքէ գարիպ պիր հալէ տիւշմէմիշ օլտուղը ճիհէթլէ, եինէ օրատա պուլունմագլըղը պիր տէրէճէյէ գատար արզու իթմէկէ պաշլամըշ իտի ։

Նակէհան, ուզուն պօյլու, զարիֆ վէ Թէմիզճէ կիյինմիշ պէլինտէ գըլըճը պիր զաթ՝ քէմալը նէշէ իլէ գումարխանէտէն աշաղը էնտի. գումարխանէյէ մասասընըն պաշընտա, պիր չօգ շարապ վէ մէյրուպաթը սարհօշ իչէ իչէ քիւլլիյէթլի աքչէ գազանմըշ օլտուղընտան, նէշէլէնմիշ օլուպ, հաթթա պիրազ տա պաշը տըլանմագտա իտի ։

Գումարխանէտէն չըգան պու զաթ՝ էհլի ըրզ տաիրէ միւտիրի մահուտ Լագթանս իտի ։

Գօնթ տը Բաշօնըն գօնագընտան չըգարըլտըղան պէրու, օ խասիս Լագթանս՝ խըտմէթը հալի պէրթարաֆ իլէ սէխավէթի էլէ ալմըշ, վէ Բարիստէ քէյֆինճէ պիր էօմր կէչիրմէկէ պաշլամըշ իտի ։ Հալ ու աթվարճա ալըզալըք Թամամիլէ, գումարխանէլէրտէն պաշը չըգմազ այաղը չըգմազ, վէ պազըն պախթը եավէր օլուպ տա բարա գազանտըղը պիր Թագըմ աշիւֆթէլէրէ գազանտըղընը քէմալը սէխավէթլէ սարֆ իտէր իտի ։

Գաբունըն էօնիւնտէ եաթմըշ օլան պիչարէ գատընը կէօրիւր կէօրմէզ չաշըրտը գալտը, վէ պիր միւտտէթճիք քէմալը հայրէթ վէ Թէլաշլըյլէ մէրգումէյի Թէտգիգ վէ Թէֆթիշ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիյէ եավաշճա.

—Շու գարը, մէրհումէ Գօնթէս տը Բաշօնա նէ՛ գատար պէնզէյօր. օ պիչարէ Գօնթէսին հայաթընտա, հագգընտա խայըր խահ թայիֆէ պուլունտուղում տա, օ զէմանքի խալթըրըմա Թէգատտիւլ իթմիշ. Գօնթէս էօլմիւշ կիթմիշ. Ճէնապը Հագգ րահմէթ էյլէսին. անճագ պու գարը Գօնթէսէ զիյատէսիյլէ պէնզէմէքտէ օլտուղընտան, օնուն նիյէթինէ սուտա պիր սատագա վէրիրիմ—տէյիպ, իչմիշ օլտուղը շարապըն քէնտիսինէ վէրմիշ օլտուղու սէխավէթ սայէսինտէ էլինի ճէպինէ սօգուպ, էլինէ կէլէն տէօրթ ալթընը պիրտէն Գօնթէսին էօնիւնէ աթըվէրտի, վէ մէմնուն պիր հալտէ մուֆարագաթ իթտի ։

Գօնթէս՝ գարշըսընտա պիր քիմսէ տուրմուշ օլտուղընը ֆարգ ու Թէմեիզ իթմէմիշ օլուպ, անճագ էլլիսինի իւզէրինէ տիւշէն ալթունլարըն սէսինտէն այըլարագ, մէզքիւր ալթունը Թօբլատը, վէ պէօյլէ Թանըմատըղը պիր քիմսէնին քէնտիսինէ տիլէնճի մագամընտա իթմիշ օլտուղու մուամէլէտէն տօլայը կէօնիւլիւ գըրըլըպ, այաղա գալգմագ սէվտասընա տիւշտիւ ։ Մագսատը՝ օ քիմսէնին արգասընտան եէթիշիպ, վէրմիշ օլտուղը աքչէյի կէրիյէ վէրմէք իտի իսէ տէ, վէրէն քիմսէ գայպ օլմուշ, վէ նէրէյէ կիթտիյինի տախի կէօրմէմիշ օլտուղընտան, պիչարէ հալտէ տուրուպ քէնտի քէնտիյէ.

(Տէվամը վար)

պինէթօլարը վէ հաթթա Գապը Ալի Թարաֆընտան պիլէ էյզէմ աստ խոխլըլինի Ինկլիզ հիւքիւմէթի տէֆթիշէ խապէր ալմըշ տըր ։»

—

Հէրաթտան Ֆ... նամ իրան կազէթասընա վէրիլէն մալիւմաթա կէօրէ, Րուսիա Ջարը՝ կէլէճէք 1886 սէնէսի սօն պահարընտա Մէրվ չէհրինի զիյարէթ իթմէք նիյէթինտէ պուլընըյօր ։ Օ զէման Պահրը Հազէզ (Կասպից ծով) էօթէսինտէքի տէմիր եօլ՝ Ամ ւ Ցարեա իւզէրինտէ Մէրվէ վէ Գուրտալիքէ գատար վէ պէլքի Գուխարայա գատար պիլէ խիթամպէզիր օլաճագ տըր ։ Բինաէնէալէյհ կէօրէ, Ջարըն Սամարգանտտա վասաթի Ասիա իմբէրաթօրլըղը Թաճընը կիյինմէսի՝ տէմիր եօլըն խիթամընա Թալիգ խուլմըշ օլմագլա, սէյահաթը մէզքիւրէ՝ իշպու Թաճ կիյինմէ միւնասէպէթիյլէ վուգու պուլաճագ տըր ։ Տէմիր եօլ իքմալ օլընընճա, Ջար՝ Թիֆլիսի զիյարէթ իտէճէք՝ վէ օրատան Բէչտէ կիտէրէք, իրան Շահըիլէ պիր միւլագաթ իճրա էյլէյէճէք տիր ։ Պատէհու Մխխոյելօվոգ վէ Մէրվ Թարիգիյլէ Գուրտալիքէ պիլագիմէ, Խիվա Խանը Թարաֆընտան գապուլ վէ իսթիգպալ օլընաճագ տըր ։

—

Բէթէրսպուրկտան Բարիզտէքի Կ... Մ... նամ Ինկլիզ կազէթասընա եազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ ։ Պուխարա Էմիրինին էսպապը սըհհիյէտէն տօլայը իճրաի հիւքիւմէթտէն չէքիլէճէկինի վէ զիմամը իտարէյի իքինճի մախտումը Թուրան Խանա Թէվտի էյլէյէճէկինի Րուսիա հիւքիւմէթինէ խապէր վէրմէք իւզրէ, Էմիրը միւշարէլէյհ Թարաֆընտան Բէթէրսպուրկա միւթէվէճճիհէն պիր մէմուրը մախսուս հարէքէթ իթմիշ տիր ։

—

Քապիլտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Աֆղան Էմիրի Ապտիւլ Րահման Խան՝ Պօմպայ Թիւճճարլարընա ասքէր իւնիֆօրմալարը իլէ էչեաի սաիրէ սըբարըշ իթմիշ տիր ։

—

Հինտիսթան օրտուսը պաշ գումանտանը Սըր Ֆրէտէրիք Րօպէրթս՝ խաքէնտէրիյէյէ վասըլ օլմուշ տըր ։

—

Դըրմըզը տէնիզտէ Ապասօ նամ մահալի Ֆրանսըզլարտան էվվէլ զապթ ու իշղալ իթմէք իւզրէ Աւէնտէն օ Թարաֆա հարէքէթ իտէն Ինկլիզ հարպ սէֆինէսի՝ օրայա միւվասէլէթինտէ, Ֆրանսըզ պայրաղընը տիքիլի պուլմուշ օլտուղընտան, Ինկլիզ զօնպօլօսը՝ բրօթէսթօ իթմէք իւզրէ Օպօգա ազիմէթ իթմիշ տիր ։

—

Սըրպիա մէպուսանընտան Նագօվլէվիչին Բանթօվագ նամ գաթիլի՝ պու քէրրէ Թէվգիֆ խուլմըշ վէ քեաֆֆէի չէրիքը Թէօհմէթլէրինին խամլէրինի սէօյլէմիշ օլտուղընտան, քաթիգալ մէպուսանընտան Ցիուրիչ՝ պունը խապէր ալընճա, հապսխանէսի քէնչէրեաինտէն քէնտի քէնտիսի աչաղա աթարագ թէլէֆը նէֆս իթմէք Թէճրիւպէսինտէ պուլընմըշ իսէ տէ, իշպու մագսատընի իճրասընտան մէն օլընմըշ տըր ։

—

Պէրլինտէն Ն... Պ... կազէթասընա խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Ալէմանիատաքի Գուրլանտ էյալէթինտէն մաատա պիւճիւմլէ Րուս Թէպասը վէ Ցանճիկտէ մուգիմ պիւճիւմլէ կալիցիալը Լէհլիլէր՝ կէլէճէք Նօյէմպրը 1 ինտէն էվվէլ Բրուսիա Թօբրագընը Թէրք իթմէլէ էմր ախզ իթմիշլէր տիր ։

Մէմալիքը մէզքիւրէտէն Թարտ խուլէն Րուս վէ Լէհլիլէրին մըգտարը 30000 է պալիղ օլուրօր ։

⁂

Աւսթրիա Թէպաասընտան օլան Կալիցիալը Լէհլիլէրին բէք չօգլարը՝ Ալէմանիատան Թարտ օլընտուգլարընտան տօլայը հըմայէ վէ մուավէնէթ խիթիտա իթմէք իւզրէ Պէրլինտէ մուգիմ Աւսթրիա սէֆիրինէ միւրաճաաթ իթմիշլէր իսէ տէ, իշպու խաթիտալարը րէտտ օլընմըշ օլտուղընտան, Լէհ կազէթալարը՝ սէֆիրը միւշարէլէյհ ալէյհինտէ պէյանը հիտտէթ իթմէքտէ տիրլէր ։

Աւսթրիանըն բարլամէնթօ հէյէթը մէպուսլէրինտէ (տէլէկասիօն) պու մատտէ հագգընտա խիրատը սիւվալ օլընաճագ տըր ։

Ֆիլհագիգա չու իւչ չըմալ իմբէրաթօրլըգլարընըն եանի Ալէմանիա, Աւսթրիա վէ Րուսիա տէվլէթլէրինին էհէմմիյէթլիճէ մէնսուպ Թէպաալարընը վէ խուսուսիյլէ Լէհլիլէրի պիրպիրինին մէմլէքէթլէրինտէն Թարտ իթմիւքլէրի բէք ղարիպ տիր, պախուսուս քի իմբէրաթօրլար սըգ սըգ միւլագաթ իտուպ, արալարընտա միւնասէպաթը տօսթանէյի գավիյէչտիրմիշ վէ իթթիֆագ իթմիշլէր տիր ։

Պոլնա ումում Էվրօբա կազէթալարը պէյանը Թէաճճիւպ իտուպ, սէպէպ ու հիքմէթինի անլայամամըշ օլտուգլարընը իթիրաֆ իտիյօրլար ։

Էկէր ֆէսատ ու իխթիլալտան գօրգտուգլարը իչիւն պէօյլէ պիր Թավրը պիլինաֆանէտէ պուլընըյօրլար իսէ, Թարտ խուլէնլէր միյանընտա 20—30 սէնէտէն պէրու եէրլէչմիշ ֆամիլեա սահիպի վէ էհլի ըրզ վէ միւթէպէր բէք չօգ քիմսէլէր պուլընտուգլարընտան, պու իթիրազըն ասլա հիւքմ ու թէէսիրի օլմատըղը տէրքեար տըր ։

Ճէնապը Հագգ՝ էլպէթթէ սատալէթի եէրինէ վարտըրըր, վէ եօլյէ Պիզմարքլարըն, Գալնօքիլէրին վէ Կիէրսլէրին հիսապլարընը Թարումար իտէր ։

—

Պէրլինտէն Մ... Ն... եազըլտուղընա կէօրէ, Ալէմանիա պաշ վէքիլի բրէնս Պիզմարգ՝ Ֆրանգօ-Բրուս մուհարէպէսի էսնասընտա Ֆրանսա իմբէրաթօրը իւչիւնճիւ Նաբօլէօնըն Ֆրանսատա վագը Տօնչէրի նամ մահալտէ, Ալէմանլարա էսիր տիւշտիկի սոպաումպէրին Զինճի կիւնիւ օթուրուպ բրէնսը միւշարէլէյհէ միւլագաթ իթտիկի զօլթուգ սանտալեասընը հէտիյէ իթմէք իւզրէ պու քէրրէ միւպայաա իթմիշ տիր ։

—

ՇԽ—Բ... նամ Հինտ ու Չին կազէթասը՝ Րուսիանըն Գօրէ իւզէրինէ օլան Թէսավվուրաթը հագգընտա պէր վէճհը աթի պէյանը միւթալէա իտիյօր ․

«Րուսիանըն Ասիատա քէնտուսիյէ իքի եօլ պուլմագա չալըշտըղը, վէ պու եօլլարտան պիրիյլէ Հինտ տէնիզինէ վէ տիկէրիյլէ Չին տէնիզինէ չըգմագ իսթէտիկի հէր քէսին մալիւմի տիր։

«Վագըա Րուսլարըն Պէօյիւք Օվկիանոս իւզէրինտէ ղայէթ ճէսիմ սահիլլէրի վար իսէ տէ, ասքէրի վէ եա Թիճարէթէ էլվէրիշլի հիչ պիր էյի լիմանլարը եօգ տըր, զիրա Ամուր նէհրինին աղըզլարը պուզ պաղլայարագ գաբանտըղընտան, պաշքէն Վլատիվօսթօգ լիմանը պիլէ եանաշըլամազ օլուր ։

«Իմտի էկէր Րուսիա՝ Չինին իթթիսալինտէքի Գօրէ իւլքէասընը էլէ կէչիրէճէք օլուր իսէ, օրատա ալա լիմանլար պուլաճագլարընտան, բէք միւֆիտ պիր արազիյէ մալիք օլմուշ օլաճագ տըր ․ լաքին Գօրէնին զապտը՝ Չին իչիւն Մանճուրի վէ Մօնկօլիա էյալէթլէրինին ղայպը գատար մուզիրր օլաճագ, վէ Բէքինին չըմալ ճիհէթինտէքի պէօյիւք հիսար տուվարընըն եօլընը Րուսլարա աչըգ պըրագաճագ տըր ։ Աֆղանիսթանըն Հինտ իչիւն նէ էհէմմիյէթի վար իսէ, Գօրէնին տէ Չին իչիւն այնը էհէմմիյէթի վար տըր ։»

—

Գարօլին ատալարը մէսէլէսի հէնուզ էվվէլքի հալիյլէ տուրմագտա օլուպ, անճագ պունտան տօլայը Սբանիատա Ալէմանիա ալէյհինտէ զուհուրա կէլէն հէյէճան կիւնտէն կիւնէ քէսպը չիտտէթ իթմէքտէ տիր ։

Տիւնքի Թէլէկրաֆլարըն պէյանընա կէօրէ, մէսէլէի մէզքիւրէ իչիւն Ալէմանիանըն հաքէմ Թէքլիֆի՝ Սբանիա Թարաֆընտան րէտտ օլընմըշ օլտըղը կիպի, եաբ ատասընա Ալէման ասքէրի չըգտըղընա տաիր Մատրիտէ վիւրուտ իտէն խապէր իւզէրինէ, հէյէճան տահա զիյատէ իշթիտատ իթմիշ, վէ Պէրլինտէքի Սբանիա էլչիսինին կէրի չաղըրըլմասը հավատիսի տահա զիյատէ մուհագգագ կէօրիւնմէքտէ պուլումըշ տըր ։

Սօն բօսթա կազէթալարընտա պու մատտէ հագգընտա կէօրտիւյիւմիւզ մալիւմաթա կէօրէ, Սբանիա հիւքիւմէթի՝ Գարօլին ատալարընտաքի հէգգի րուճհանըն քէնտի արազիլէրի իւզէրինտէ Սբանիանըն հուգուգը հիւքիւմրանիսինի գաթիէն Թաստիգ իթտիւքլէրինի միւպէյյին պիր էվրագըն սուրէթինի Ալէմանիա գապինէթօսընա Թէպլիղ իթմիշ տիր ։ Պու էվրագը պունտան իւչ սէնէ աղտէմ պիր Սբանիօլ հարպ սէֆինէսինին գաբթանը րուխսաթի մուհաֆազաթ հիւմէ իմզալաթմըշ տըր ։

Սբանիա հիւքիւմէթի՝ էվրագը մէզքիւրէ սուրէթինի Թէպլիղ իթմէքլէ, արթըգ Գարօլին ատալարը իւզէրինէ Սբանիանըն մալիքիյէթ հուգուգընա Ալէմանիա Թարաֆընտան իթիրազ օլընմայաճագընա տաիր պէյանը իւմիտ իթմիշ իսէ տէ, պու իւմիտ չիմտիլիք պօշա չըգմըշ տըր ։

Էվրագը մէզքիւրէտէն մաատա, Լ... նամ Սբանիօլ կազէթասը տախի ճօղրաֆիա մուալլիմի Գօէլօնըն պիր մէքթուպընը նէշր իտուպ, իշպու մէքթուպըն միւնտէրիճաթընա կէօրէ, միւխթէլիֆ Սբանիօլ զապըթանը օն աթընճը ասըրտա Մարչալ ատալարընտան 37 ատա քէշֆ իթմիշլէր, վէ Մարչալ նամ գարթմանտան վէ եա սաիր պիլճիւմլէ պահրիյէ սէյյահլարընտան էվվէլ օրայա Սբանիա պայրաղընը չէքմիշլէր տիր ։

⁂

Սբանիա՝ գըրալը օն իքինճի Ալֆօնսըն՝ Գարօլին ատալարը մէսէլէսինտէն տօլայը Ալէմանիա վէլիահտընա պիր նամէի մախսուս եազտըղընա տաիր զուհուր իտէն հավատիսի պիր Սբանիօլ կազէթասը Թէքզիպ իթմիշ տիր ։

⁂

Օգոսթոսըն 23 ինտէ Մատրիտտէ Ալէմանիա ալէյհինտէ վուգու պուլան նիւմայիշ ղայէթ միւհիմ օլմըշ տըր ։

Տէօյլէ քի, 1808 Թարիխինտէ Ֆրանսըզլարըն Սբանիայը իսթիլա իթտիքլէրի սըրատա Թէլէֆ օլան Սբանիալըլար չէրէֆինէ բէքզ օլընան հէյքէլ (արձան) մէյտանընտա բէյտէրբէյ 30 000 գատար էհալի Թէճէմմիւ իթմիշ տիր ։ Պիր խայլը ատամլար՝ իւզէրլէրինտէ վաթանբէրվէրանէ սէօզլէր եազըլմըշ օլան սանճագլարը համիլ պուլունմըշլար տըր ։ Գարօլին ատալարը հագգընտա պիր խայլը նութգլար իրատ օլընուպ, էհալի՝ «Եաշասըն Սբանիա, վէ եաշասըն Սբանիա ասքէրի» ավազէլէրինի բէք իթմիշլէր, վէ չէհրը տօնանըպ աղիմ չէնլիքլէր իճրա իթմիշ տիր ։

Սբանիա վիլայէթլէրինտէ տախի Ալէմանիա ալէյհինտէ պէօյիւք նիւմայիշլէր վուգու պուլմըշ տըր ։

Ֆէրրոլ չէհրինտէ ալաֆր. օգոսթօսըն 27 ինտէ 10 000 գատար էհալի՝ Սբանիանըն Թէմամիյէթը միւլքիյէսինին մուհաֆազասը իչիւն իճրա նիւմայիշ իթմիշլէր տիր ։

Թարիխը մէզքիւրտէ Սբանիա տախիլիյէ նազըրը՝ չըմէնտըֆէր գաթարը իլէ Էնտօմար չէհրինէ վիւրուտ իտուպ, 1000 գատար էհալի մուզիգա վէ պայրագլար իլէ միւշարէլէյհի իսթիգպալ իթմիշլէր, վէ Սբանիա մէմալիքի իլէ չէրէֆը միւլքիյէսինի մուհաֆազա իչիւն ճան վէ մալլարընը ֆէտա իթմէյէ հազըր վէ ամատէ օլտուգլարընը պէյան էյլէմիշլէր տիր ։

Ալաֆր. օգոսթ. 30 տա Պարչէլօնտա իճրա օլընան նիւմայիշլէրէ 100,000 գատար էհալի իշթիրագ իթմիշ տիր ։ Պիր չօգ քէսանըն էլլէրինտէքի պայրագլարտա «Եաշասըն Սբանիա, եաշասըն Թէմամիյէթը միւլքիյէ» իպարէլէրի եազըլը պուլունմուշ տըր ։ Պիր խայլը Ֆրանսըզ պայրագլարը տախի Սբանիա պայրագլարը իլէ պիրլէշտիրիլմիշ տիր ։

Պիր պայրագ իւզէրինտէ տախի, բէնչէսինտէ Ալէմանիանըն արմասընտաքի պիր գարա գուշը Թութմուշ օլարագ ճէսիմ պիր արսլան բէսմի Թէրսիմ օլընմուշ իտի ։ Նիւմայիշճիլէր՝ միւթէխաքիրըքճէ մէմլէքէթէ պիր պէյաննամէ Թագտիմ իթմիշլէր տիր ։

Սարաղօսատա չըգան իւչ միւհիմ կազէթանըն մուհարրիրլէրի րիյասէթինտէ 25 000 գատար էհալի ալայ Թէրթիպ իտուպ, «Եաշասըն Սբանիա» պաղըրըշմըշլար տըր ։ Իշպու նիւմայիշտէ 70 գատար էսնաֆ պայրագլարը քիւշատ օլունմուշ տըր ։ Պիր պայրագտա «Զըլըմ, Եինէ ուլան» իպարէսի, վէ տիկէր պիր պայրագտա արսլան Թէրսիմ օլունուպ, զիրինտէ «Միւլքիմիզ պէօյլէ իւ» եազըլմըշ տըր ։ Սարաղօսա էհալիսի Ֆրանսայա Թէվէճճիւհլէ Թէշէքքիւր էյլէտիլէր ։

Ֆրանսանըն Պօրտօ չէհրինտէ սաքին 600 Սբանիալը տախի ալաֆր. օգոսթոսըն 30 ընճը կիւնիւ չէհրը մէզքիւրտէ բէրաին գօնսօլօսխանէլէրի բիչկեահընա կիտուպ, Ֆրանսա վէ Սբանիա պայրագլարընը չէքտիքլէրի հալտէ նիւմայիշ իթմիշլէր տիր։ Պայրագլար իւզէրինէ «Եաշասըն Սբանիա, Ֆրանսա, Գարօլին ատալարը վէ Ալզաս-Լօրէն» իպարէսի եազըլմըշ տըր ։

Կէչէն բազար էրթէսի կիւնքի Թարիխլէ Մատրիտտէն չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Սբանիատա պազը էյալէթ վալիլէրի՝ նիւմայիշլէրէ միւսաատէ օլընըպ օլունմամասընը Մատրիտտէն իսթիզան իթմիշ օլտուգլարընտան, Սբանիա տախիլիյէ նազըրը՝ նիւմայիշլէրէ միւսաատէ օլընմասընը, վէ ֆագաթ Ալէմանիա հագգընտա Թահգիրամիզ սէօզ վէ ալամէթլէրին մէն խուլմասընը էմր իթմիշ տիր ։

ՏԻՑԱՐԳԼԷՖԻՐՏԷ

ՄԱԶԸ ՏԱՂԸ ՎԱԳԱԱՍԸ

Տիյարպէքիր ասհապը սէրվէթինտէն Բիրինճիզատէ Հաճի Հիւսէյին էֆէնտի նամընտա պիր զաթըն՝ քէնտի չիֆթլիկինտէն սըրգաթ խուլէն պազը էշեայը իսթիրտատ իչիւն պունտան իքի այ ագտէմ պէրապէրինտէ պիր խիզմէթճի պուլընտըղը հալտէ, Մարտին իլէ Տիյարպէքիր արասընտա վէ Մազը տաղը տինիլէն մահալտէ Թաթըն նամ գիւրտ գէօյինէ կիթտիկինի, վէ էհալինին էշեաի մէսրուգէյի իատէ իթմէքտէ իսթինքեաֆ իթտիքլէրինի մէյտանէ իրաէ իթմէսինտէն Թէճրիւպէ իթմէք իւզրէ մահալլէյի մէզքիւրէ մէրգում Ֆիրիտ աշիրէթինէ խասիմ պուլընան տիկէր աշիրէթ խալգընը պա Թէզքէրէ օրայա ճէլպ իթտիկինի, վէ օ արալըգ մէրգումըն աշիրէթլէր պէյնինտէ պէօյիւք պիր արպէտա զուհուրա կէլէրէք 20—30 քիչինին մագթուլ վէ պիր չօգ քէսանըն մէճրուհ օլտըղընը վէ նիճէ խանէլէրին խարապ վէ եաղմա խուլընտըղընը կէչէնտէ չէհրը մէզքիւրտէն եազըլան պիր մէքթուպտան նագլէն կազէթամըզտա եազմըշ իտիք ։

Պու քէրրէ Տիյարպէքիր մուխպիրիմիզտէն ալտըղըմըզ պիր մէքթուպա կէօրէ, իշպու վագաաի միւէլլիմէյէ էհալիի մահալլիյէ Թարաֆընտան պէյանը հիտտէթ իթմիշլէր, քէյֆիյէթին նէյէ միւնթէճ օլաճաղընա չար չէշմի ինթիզար օլընըյօր իմիշ ։

Մէքթուպը մէզքիւրէ կէօրէ, մումաիլէյհ Հիւսէյին էֆէնտի՝ ֆիլվագը արպէտա մէզքիւրըն միւսէպպիպի օլմագ չիւպհէսիյլէ կէչէն Րամազանտա Թահթը Թէվգիֆէ ալընմըշ, պիրատէրի վէ վէքիլի Արիֆ էֆէնտի՝ մումաիլէյհին Թախլիյէսի սէպիլինի իսթիտա իթմիշ իսէ տէ, մումաիլէյհին Թախլիյէսի սէպիլի մուղայիրը նիզամ օլտըղը՝ միւսթանթիգ Թարաֆընտան պէյան օլընմասը իւզէրինէ, վէքիլը մումաիլէյհ Արիֆ էֆէնտի՝ իշպու խատա ալէհինտէ իթիրազ իտէրէք պէր մուճիպը նիզամ հէյէթը իթհամիյէ հուզուրընտա մուհաքէմէ օլմագլըղը Թալէպ էյլէմիշ տիր ։

Հալպու քի, մահքէմէի իսթինաֆ միւտտէիի ումումիսի Ասիմ Պէյ՝ մահքէմէի մէզքիւրէ հուզուրա կէլմէնա պիլ միւրաճաա, հէյէթը իթհամիյէտէ ագա պուլընան Միւֆթիզատէ Խօճէր էֆէնտինին մումաիլէյհ Բիրինճիզատէ Հիւսէյին էֆէնտինին Թաալլուգաթընտան օլտուղունը, վէ պինաէնալէյհ գանունըն մումանիաթընտան պուլունտուղունը, վէ այնը խալտա մահքէմէի մէզքիւրէ Հիւսէյին էֆէնտինին հագգընտա գարար վէրէմէյէճէկինի կէօսթէրիրէք, ...

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Եանեա վիլայէթինտէ Բէրմէտի գազասը գայմագամլըղը՝ Տէլվինօ գայմագամը սապըգ Ասիմ պէյէ Թէվճիհ պույուրըլմըշ տըր ։

⁂

Ջըրաղան սահիլսէրայը Հիւմայունը հարէմ աղալարընտան Ահմէտ, Հաճի Ասիմ վէ Հաճի Սալիհ աղալարա վէ խատէմէ Մուսթաֆա աղայա 4 ինճի Մէճիտի,

Թուֆէնկճի վէքիլ աղայա 4 ինճիւ վէ Եուսուֆ, Ալի, Խալիլ, Էյուպ, Գօնճալը Ահմէտ վէ Թաշլըճալը Ահմէտ աղալարա 5 ինճի Մէճիտի նիշանլարը իհսան պույուրըլմըշ տըր ։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Սէլանիքտէն եազըլան պիր մէքթուպա կէօրէ, օգոսթոսըն 7 ինճի կիւնիւ Վօտինա գազասընա Թապի Իզպօր գարիյէսի էհալիսինտէն 7 Խըրիսթիյան՝ 16 նէֆէր Պուլկար էչգըյասընտան միւրէքքէպ պիր չէթէ Թարաֆընտան տաղա աչըրըլմըշլար տըր ։

Մէրգումլար Խըրիսթիյանլար՝ էչգըյանըն քէնտիլէրինտէն Թալէպ իթտիքլէրի Թախսիսաթը վէրմէյէ գուտրէթլէրի օլմատըղընտան, իչլէրինտէն 4 իւ Թէլէֆ խուլիմըշ, վէ տիկէր 3 իւնիւն պուրուն վէ գուլագլարը քէսիլտիքտէն սօնրա քէօյլէրինէ կիթմէլէրինէ միւսաատէ կէօսթէրիլմիշ տիր ։

Մէզքիւր չէթէ՝ ժանտարմալարըն Թաագիպաթընտան գուրթուլմագ իւզրէ էն սարփ մահալլէրտէ քէչթ ու կիւզար իտիյօր իմիշ ։

—

Մանասթըր վիլայէթինտէ Կէօրիճէ սանճաղընտա էչգըյա Թաագիպինէ տէվամ օլընըյօր ։

Սանճագը մէզքիւրտէ Գօլօնիա ճիվարընտա տօլաշմագտա օլան պիր ժանտարմա միւֆրէզէսի՝ 4 հայտուտա Թէսատիւֆ իտուպ 4 իւնիւ տէ Թէլէֆ իթմիշ տիր ։

Տիկէր պիր ժանտարմա միւֆրէզէսի տախի Վիսգօգ մանասթըրը գուրպինտէ 15 հայտուտա Թէսատիւֆ իտուպ, իչլէրինտէն պիրինի Թէլէֆ վէ պիր չօզունու ճէրհ իտէրէք չէթէյի տաղըթմըշ տըր ։

Ֆլօրին գազասընտա տախի տիկէր պիր ֆըրգա ժանտարմա միւֆրէզէսի՝ 2 հայտուտը Թէլէֆ վէ տիկէր 2 սինի մէճրուհէն Թէրախիմ էյլէմիշ տիր ։

Մանասթըր վիլայէթինտէ էհալի Միւսլիմէ վէ Խըրիսթիյանիյէտէն բօլիս եազըլանլար՝ օգոսթոսըն 7 սինտէն պէրու կէրէք մէրքէզը վիլայէթտէ վէ կէրէք գազալարտա իյֆաի վազիֆէյէ պաշլամըշլար տըր ։

—

Կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ Պահրիյէ մաթպաասը ամէլէսինտէն պիր տէլիգանլը՝ իչէթմէքտէ օլտուղը մաքինայա էլինի գաբտըրմըշ, վէ էլի գօլունտան այրըլմըշ տըր ։ Մէրգում՝ բէք ֆէնա պիր հալտէ խաստախանէյէ նագլ օլընմըշ տըր ։

—

Աւսթրիանըն Կալիցիա էյալէթինին մէրքէզի օլան Լէմպէրկտէն Տէ... Ն... եազըլտըղընա կէօրէ, Ջօրթգօվ նահիյէսինտէ Ճէլմըօգա գարիյէսինտէ մուգիմ 7 նէֆէր Եահուտի կէչէն հաֆթա գաթլ խուլընմըշ, գաթիլլէրին 4 ի Թէվգիֆ օլընմուշլար տըր ։

—

Տիւն չէհրիմիզ Մէրսինտէն 204 վէ մահալը սաիրէտէն 300 գատար էթնի գուրպա ասքէրի վիւրուտ իթմիշ տիր ։

—

Սագըզ ճէզիրէսինին ճիհէթը շամալիյէսինտէ վագը Գարտամիլա նահիյէսինէ հաֆթատա պիր տէֆա բօսթա վաբօրը վէ պիր տէֆա տա սիւվարի վասէթալարը իլէ տախիլի վէ իթթիհատ, ասի վէ Թէահհիւտլի մէքթուպ նագլ ու Թէաթի օլընմագ իւզրէ պու քէրրէ բօսթա չիւպէսի քիւշատ օլունմըշ տըր ։

Ֆէզալիք Շարգի Րումէլիտէ Միւտէա գասապասընա 45 քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ վագը Սամագօֆ նահիյէսինտէ եազըլըզ մէքեաթիպը ատիյէ գապուլ, վէ հաֆթատա պիր տէֆա ժանտարմա մարիֆէթիյլէ Թէաթի խուլմէք իւզրէ բօսթա չիւպէսի քիւշատ օլունմըշ տըր ։

—

Իզմիրտէ Թիւրքճէ վէ Րումճա լիսան իւզրէ նէշր օլընաճաղընը կէչէնտէ եազտըղըմըզ զըրաաթ վէ Թիճարէթտէն պահիս Հէյրա նամ կազէթանըն պիրինճի նիւսխասի պու քէրրէ մէվգիի ինթիշարէ չըգմըշ տըր ։

—

Մ․ Եէննաթսին էֆէնտի Ֆիլիպէ իւնան գօնսօլօսլըղընա Թային գըլընան Մ․ Ցօգօս՝ կէչէն ճումա կիւնիւ Ֆիլիպէյէ վիւրուտ խուլմուշ, հիւքիւմէթը մահալլիյէնին իքի մէմուրը Թարաֆընտան չըմէնտիֆէր սթասիօնընտա իսթիգպալ օլընմըշ տըր ։

—

Տիւն սապահ Գալաթատա Ազապ գարուսընտա պիր գահվէտէ իքի Թուլումպաճը՝ պիրպիրիյլէ գավկա իտուպ, պիրի տիկէրինի գաթլ իլէ ֆիրար իթմիշ, վէ բօլիս կէլիպ մէզքիւր գաթիլի մէօհիւրլէմիշ տիր ։

—

Մ․ Օպուանօ Րէժի միւտիրիյէթը ումումիյէսինէ Թային օլընալըտան պէրու մէճլիսը իտարէ՝ իլք տէֆա օլարագ մէմուրին նասպ ու Թայինինէ պաշլայարագ, Մ․ Ժօրժ Գօլլարօյը Էրզինկեանա աճէնթէ մուավինի նասպ իթմիշ օլմագլա, մումաիլէյհ՝ պու կիւն մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իտէճէք տիր ։

—

Օսման էֆէնտի Համտուգ նամընտա պիր Թիւճճար իլէ, միւթէվէֆֆա ժէնէրալ Կօրտօնըն մայէթինտէ պաաքիրը մուավինէ զապիթլէրինտէն պուլունան Ապտուլլահ պէյ՝ պու քէրրէ Խարթումտան Գահիրէյէ մուվասալաթ իթմիշլէր տիր ։ Ապտուլլահ պէյ՝ Խարթումտա պիր իսթիհքեամտա գումանտան պուլունտուղը հալտէ, մէճրուհէն էսիր տիւշիւպ Օսմանըրմանա կէօթիւրիւլմիշ իտի ։ Մումաիլէյհին գավլինէ, ժէնէրալ Կօրտօնըն քէսիլմիշ պաշը՝ Մէհտինին չատըրը բիչկեահընտա պիր սըրըգըն Թէբէսինէ կէչիրիլմիշ, վէ նաչըրնա Թօգունուլմամըշ տըր ։

—

Պիթլիս (Բաղէչ) վալիսի սապըգը Հիւսէյին Ֆիքրի բաշա հազրէթլէրի՝ օգոստ․ 19 տա չէհրը մէզքիւրտէն հարէքէթ իթմիշ օլմագլա, պիւճիւմլէ աչիրպասը վէ հըմայէ իթտիկի մէմուրին՝ պիր խայլի սաաթ մէսաֆէյէ գատար միւշարէլէյհի կէօնտէրիշ կիթմիշլէր տիր ։

Բաշայի միւշարէլէյհին սէպէպը ինֆիսալի մէճհուլ օլուպ, աչիրպասընըն զաննընճա, տահա միւհիմ պիր մէմուրիյէթէ նասպ օլունաճագմըշ։

—

Ցէօրտինճի (Էրզինկեան) օրտուի Հիւմայուն սիւվարի լիվասը՝ պիր գաչ հաֆթալարտան պէրու Էրզրում, Պիթլիս վէ Վան վիլայէթլէրինտէ իճրաի տէվր ու հարէքէթ իտուպ, լիվայի մէզքիւր գումանտանը՝ 15 կիւն Մուշտա իգամէթ իթտիքտէն սօնրա Պիթլիսի վէ Վան կէօլինին հէվալիսինի զիյարէթ իթմիշ տիր ։

Լիվայի մէզքիւր՝ գըշլամագ իչիւն ազ կիւնտէն Էրզրումա տախիլ օլաճագ տըր ։

ՏՕԳԹԷՕՐ Ռ․ ՌՕՊԼՆՍՕՆ

Իլմը սըհհէթէ տաիր նէշրիյաթը միւթէատտիտէսիյլէ քեսպը չէօհրէթ վէ բէք չօգ խասթախանէլէրտէ իճրաի խըտմէթլէ քեսպը Թէճրիւպէ վէ մէլէքէ իթմիշ օլան մէրգում կէնճ Թապիպ՝ պու տէֆա մուայէնէխանէսինի Կէտիք-Բաշատա Միւսէլլիմ սօգաղընտա 4 նումէրօլու խանէյէ նագլ իտուպ, ֆէննի Թըպպըն հէր չիւպէսինի իճրա իթմէքտէ իսէ տէ, [illegible] վէ [illegible] վէ [illegible] խասթալըգլարընը պիր սուրէթը մախսուսէ վէ միւքէմմէլէտէ Թէտավի իթմէքտէ վէ [illegible] իլէ [illegible] իլէ էնվաի միւտավաթը վէ [illegible] կիպի ամէլիյաթը խօշնուտ օլունաճագ սուրէթտէ իճրա էյլէմէքտէ տիր ։

Տօգթօրը մումաիլէյհ՝ ճումա կիւնլէրի սաաթ 6 տան 10 ա գատար ֆուգարայը մէճճանէն Թէտավի իթմէքտէ տիր ։

12—7

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Իպ·իրաէն եազըլան պիր մէքթուպա կէօրէ, կէչէն ճումաա կիճէսի 7 հայտուտտան միւրէքքէպ պիր չէթէ՛ Մըխալըճ գարիյէսինտէ Արապօղլու Եօրկի նամ զէնկին ալյիրմէնճինին խանէսինէ կիտէրէք, գարուլը վուրմուշլար, վէ մէրգում Արապօղլու խանէտէ պուլունմայըպ, զէվճէսի գարուլը աչմամըշ օլտըղընտան, հայտուտլար գարուլը գըրարագ իչէրի կիրմիշլէր, վէ մէզպուրէյի իւչէր իւէ պաղլատըգտան սօնրա, զէվճէնին նէրէտէ օլտըղընը վէ բարասընըն նէրէտէ մաճֆուզ պուլընտըղընը սէօյլէմէյէ մէճպուր իթմէք իչիւն չօճուղընը տարպ իթմէյէ պաշլամըշլար տըր։

Մէզպուրէ՛ գօրգուսընտան նաչի աղզընը աչամատըղընտան, հայտուտլար՛ պիչարէնին էլ վէ այագլարընը կազ իլէ բալմըրըպ աթէշ վէրմիշլէր իսէ տէ, պու արա մէրգում Արապօղլու՛ խանէսինէ հայտուտլար կիրմիշ օլտըղընը խապէր ալարագ, պէրապէրինտէ պաղը քէօյլիւլէր իլէ խանէսինէ եէթիշմիշ օլտըղընտան, հայտուտլար՛ պուլտուգլարը 950 լիրալըգ միւճէվհէրաթը զապթ իլէ ֆիրար իթմիշլէր տիր։ Մէզպուրէ գատընըն հալի բէք ֆէնա իմիշ։

Ցին իսմիտ միւթէսարրըֆլըղընտան ալընան պիր թէլկրաֆա կէօրէ, մէրգումուն 7 հայտուտտան 6սը թէրթիպ օլընմըշ վէ պիրի մէճրուհէն ֆիրար իթմիշ տիր։

Էդիրնէ մէրգումէ Մըխալըճ գարիյէսինտէն չըգ-տըգլարը եանատա պիր քէօյլիւյիւ տախի եարալամըշ օլտըգլարընտան, մէրգում պիր աղ սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Գարատաղ բրէնսինին Սօֆիայա վէ օրատան Տէրսաատէթէ վուրուտու պուլունաճագ. սէյահաթընըն կէլէճէք իւք պահարա թէէխխիւր օլընտըղը խապէր վէրիլիյօր։

—Մըսըրըն միւթէվէֆֆա Ֆազըլ Մուսթաֆա բաշանըն մախտումը բրէնս Իպրահիմ բաշա հազրէթլէրի պիր վագթտան պէրու չէհրիմիզտէ պուլունտըղը հալտէ, պու քէրրէ իսքէնտէրիյէյէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Ճումաա կիւնիւնտէն բազարա գատար Թուզլանըն բանայըրը օլմագ հասէպիյլէ օրատա իճրաի աչէնք իտէն պիր Բում չալկըճը՛ պէսպէյլի բարասընը չօղ ճա ալմըշ օլմասընտան տոլայը միւշթէրիլէրինտէն պիրի թարաֆընտան բազար կիւնիւ պուչագլա վուրուլուպ աղըր եարալանմըշ օլտըղընտան, մէճրուհը մէրգում՛ գայըգլա տիւն սապահ Գարթալա կէթիրիլմիշ վէ վուրան հէնուզ թութուլամամըշ տըր։

—Ալէմանիանըն Մարօգ (Ֆաս) սէֆիրի օլուպ պիր վագթտան պէրու աղտը իգտիտարըճ զըմմընտա Տէրսաատէթտէ պուլունան Մ. Թէսթա՛ կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ աղբարաասընտան Մաստաղէլ Մաթիլտա թէսմիյէ իլէ սղար իգտիտար իթմիշ, վէ խիթամը ղինէթտէ Լօնտրայա վէ օրատան Մարօգա կիտէճէք իւզրէ զէվճէսիյլէ պէրապէր վարնա վաբօրընա բաքիյէ օլմըշ տըր։

—Իթալիա դըրալը թարաֆընտան Գալաթա բանգասընտա միւտիրի վիթալիս էֆէնտիյէ Գուրօն տ'Իթալիա նիշանընըն գօմանտօրլիւք րիւթպէսի իթա օլընըպ, նիշանը մէզքիւրըն թալիքի խուսուսընտա պու քէրրէ իրատէի սէնիյէ սատտ իթմիշ տիր։

Վուրէթալ Խարիճէ ամուստէնճինէն.

Խիւստավէնտիկեար (Պրուսա) վիլայէթինէճ էլէ կէչիրիլիպ իքի ատէմի ճանիպը Խաղինէյէ իրսալ գըլընմըշ օլան զալպ Մէճտուհիյէ ալթունլարը՛ Զարպխանէի Ամիրէտէ մուայէնէ իթտիրիլտիքտէ, պէճէրինին տիրհէմի 1 կրամ վէ 25 Միլիկրամ օլտըղը կիպի, 100տէ 80 պագըր վէ 20 չինկօտան միւրէքքէպ պիր խալիթէտէն իպարէթ իտուկի, վէ իչպու ալթունլարըն զիյատէ խըֆֆէթի (խաֆիֆլիկի) ճիհէթիլէ սահիհինտէն բէք դօլայ ֆարգ օլընաճաղը անլաշըլմըշ օլմասը իլէ, իւանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գըլընտը։

2—2

Բումէլի չըմէնտըֆէրլէր թահվիլաթընըն գուրասը հէր իքի այտա պիր տէֆա քէշիտէ օլունտըղընտան, սէնէի հալիյէ ալաֆր· հաշւինտէ Զարպխանէյի ամիրէտէ տօգսան տէօրտունճիւ գուրասը ալէնէն քէշիտէ օլունարագ, պէչ եիւզ նումէրօսընա իքրամիյէ իսապէթ իտէճէք տիր։

Պիրինճի իքրամիյէ 300·000 վէ իքինճի 25·000 վէ դըրտ սէքիզ աատէտի 75,000 վէ տէօրտ եիւզ էլլի նումէրօլարը իսէ տէօրտէր եիւզ ֆըրանգ գազանաճագլար տըր։

Թահվիլաթըն ասըլլարը եաչյէան վէ Զարիֆի պանգալարընտա մահֆուզ տըր․ մէճճանէն վէրիլէճէք ճէտվէլ տէրտունինտէ պուլընան նումէրօլարըն խարիճի գապուլ օլունմամագ․ պունլարըն բրօմէս պիլէթլէրի սաթըճըլարտա պուլունտուրըլաճաղը մեսիլլի, թաչրատան բօսթա բուլու վէ կիւնիւնտէ վէրիլմէք իւզրէ բօլիչա վէ հէր լիսանտան մէքթուպ գապուլ օլունըր, մուգատտէմ քէչիտէ օլունմըշ նումէրօլարըն մուայէնէսի բույէթ օլունըր։ Օրբարըշլար տէրհալ պիլիճրա, զէմանը քէչիտէտէն սօնրա կէլէն ագչէնին պէտէլինէ տօգսան պէչինճի քէշիտէսինին պիլէթլէրինտէն կէօնտէրիլիր։

Մուամէլէյի մէզպուրէյի իճրա իտէն զաթըն մէրքէզի Գալաթատա քէօբրիւ պաշընտա 33 նումէրօլու մաղազատա մուգիմ սառրաֆանը միւթէպէրանտէն Գոլլադարզօղլու Մարգար էֆ. տիր․ Թամ իքրամիյէ գազանմաղա իսթիհզադը օլան պիլէթ՛ 7 պուչուգ, վէ նըսֆը իքրամիյէ 5, վէ րուպու 3 ղըշ․ հիսապըյլա մուամիլէյէ թարաֆընտան էլեէվմ ֆիրուխթ օլընմագտա տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ԲՕՐՍԱԸ

Լօնտրա 7 Սեպտ.

Ինկիլ·էսհամը Ինկ· Լիր·	100-
Օսմ· էսհամը աչըլտը	16-5/8
» » գարանտը	16-5/8
» » Սէրի Ա	33-1/4
» » » Պ	18-7/8
» » » Ս	16-5/8
Օթօման 1871	71-
Օսմանըը Պանգասը	11-1/2
Բուսիա իսթիգրազը	94-5/8
Մըսըր սուպ. մուքաթահըտէ	65-5/8
» իսթիգրազը	89-7/8
Տախրա Սանիէ (Մըսըր)	63-1/4
Բուլկար իսթիգրազը	86-3/4
Մահսուլաթ. էսհամը 1877	–
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	–

Բարիզ 7 Սեպտ.

Ֆրանս· էսհ· 3 % Ֆր·	81-05
» » 4½ %	109-
Եէնի Օսմ· էսհամը աչըլտը	16-80
» » » գարանտը	16-75
Միւթէահիտէ	
Սէրի Պ.	18-50
» Ս.	16-70
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	41-37½
Օսմանըը Րէժիսի էսհամը	–
Օսմ· Պանգասը	538-75
Գրէտի Լիոնէ	540-
Գրէտի Ֆօնսիէ	1312-50
Լիօն աքսիօնը	1240-
Սուէյզ աքսիօնը	2012-50
Բուսիա 5 % 1877	98-3/4
Իթալիա էսհամը	95-20
Մըսըր ֆօնտ· մուքաթահըտէ	333-75
Իսպանիա 5 % 1879	317-50
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-16

Վիէննա 7 Սեպտ.

Լօնտրա ուզէրինէ գամպիօ	125-25
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	20-50

ԳԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱԸ

Էսհ· ումումիյէ աչըլ· գար·		17-28
Պու ... աչըլտը		17-29
Մըսըր մուքաթահըտէ· գար·		73-25
Պու ... աչըլտը		73-27½
Սէրի Ա.		32-30
» Պ.		18-15
» Ս.		17-28
Բումէլի չըմէնտըֆէրի		41-75
Աքչէ Ֆայիզի		6-
Րէպօր	Ղըշ·	20-
Էսքօնտօ	»	30-

ԲԱՆԳԱ ԱՔՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	6-32
Օթօմանօլ սօսիէթասը	4-30
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	3-24
Թրամվայ	2-95

ԱՔՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ· լիրասը 100 ղըշ·տան		Ղը· Բր·
Գէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		108-02
Մէճիտիյէ	»	98-
Պէշլիք	»	102-20
Ալթըլըգ	»	102-25
Գայմէ		4000-
Ինկիլիզ լիրասը		110-20
Ֆրանսըզ ալթունը		87-30
Բօլ		90-16
Նէմչէ ալթունը		51-20
Նափօլէօն գայմէսի		9-08

ԻԼԱՆԱԹ

Շէհր Էմանէթի
Ճանիպը ալիսինտէն

Տէվաիրը Պէլէտիյէ թանզիֆաթ հայվանաթը իչիւն պիր սէնէլիք միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն չաիր վէ սամանըն պիլմիւնագասա աղօսթօսըն եիկիրմի տօգուզունճը բէնճշէնպէ կիւնիւ գարարը գաթ-ի վէրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն թէէմմինաթ աքչէսի իլէ պէրապէր եէվմը մէզքիւրէ գատար Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր։

25 աղօսթօս 301

Եղիսաբէթ վէ Տիրուհի գադընլարըն Գրիգոր Թորլաքեանա օլան տույունը մահքիւմէլէրինին Թէվլիյէսի իչիւն Գալաթատա Հաճի Էմի մահալլէսինտէ Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ վագը օլուպ, ճէտիտ 341 վէ աթիգ 450 արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի, էլէկմ ալպըր օլարագ գուլլանըլըր վէ չէհրի 150 ղըշ· քիրա կէթիրիր, վէ արգա թարաֆընտա ճէտիտ 356 վէ աթիգ 470 արշըն պաղչէյի հավի մա միւշթէմիլաթ 263 նումէրօլու պիր պապ տէյիրմէն իլէ թահթընտա վագը չէհրի 180 ղըշ· քիրա կէթիրիր 261 նումէրօլու պիր պապ գահվէ տիւքեանը կէտիկինին սէվիյէա հիսսէսինտէն 24 հիսսէ իթխալըը իլէ մէտառուճլէրէ ախտ օլան 10 հիսսէսի թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւն սօնրա մէզպը միւզայէտէյէ գօնուլաճաղընտան, իչթիրայա թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիյատէ մալումաթ ալմագ իսթէյէնլէրին մահքէմէի Թիճարէթ Իհրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

25 աղօսթօս 301

Խասմը հանըմ իլէ մէրհում մուէյյիտ պէյ վէրէսէլէրինին միւթէսարրըֆ օլտուգլարը Մուսթանէտա վագը Զէյթինլիք իլէ մաղազա գըսմէթը աշքէրիյէ մահքէմէսի մարիֆէթիյլէ լէտէլ միւզայէտէ 652 աատա լիրաի Օսմանիյէ Մուտանեալը Քիրեանի իւզէրինտէ թէգարրուր էյլէտիկինտէն, զիյատէ իլէ թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն 11ինճի կիւնիւ զաթըն պէյի վէ ֆէրաղը իճրա գըլընաճաղընտան, միւտաէթը մէզքիւրէ զարֆընտա էօչրիւնէ միւսավի բէյ ագչէլէրիյլէ պէրապէր մահքէմէի մէրգումէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

27 զիլգատէ 302

ԹԻՐԱԼՃԻ ՕՏՍ

Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ 20 նումէրօ իլէ մուրագգամ մաթպաամըզտա 2-3 օտա քիրալըգ օլուպ, մէզքիւր օտալար՛ ափօզաթ, թապիպ վէ տիւճճի վէ պու միսիլլիւ սէնաաթքեարլարա բէք միւնասիպ վէ էլվէրիշլի օլտըղը կիպի, քիթապ թէրթիպ ու թանզիմ իթտիրէն քիթապճըլարա տախի քիթապ թապը իչիւն մաքինա վէ հըրուֆաթ մէվճուտ պուլունմասը հասէպիյլէ բէք զիյատէ ֆախտէպախշ օլտըղընտան, մէզքիւր օտալարը իչիւնէ պիրտէն վէ եա այրը այրը թալիպ օլանլարըն՛ մաթպաամըզա միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլընըր։ 10—5

غنية اللغات

ԿՈՒՆՆԷԹ-ԻՒԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ՖՐԱՆՍԸԶՃԱՏԱՆ ԹԻՒՐՔՃԷՅԷ

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԼԷՐԻ
ՄԻՔԱՅԷԼ ԱՃՃԵԱՆ ՎԷ ՄԷՀՄԷՏ ՇԻՒՔՐԻ

ԹԱԲԻ ՎԷ ՆԱՇԻՐԻ
ԳԱՐԷԳԻՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Իշպու էսէր ֆրանսըզճա միւսթէամէլ պիւլ ճիւմլէ լուղաթը ճամի վէ ֆէննի վէ սէնաի փէք չօք ըսթըլահաթը վէ թապիրաթը ֆրանսըզճէյի տախի շամիլ օլուպ, խուսուսէն լուղաթը մէզքիւրէ միւթէատտիտ միսալլէրլէ իյզահ օլունտուղու կիպի, ֆէննի վէ սէնաի լուղաթը էօյլէ թարիֆաթ իլէ կէչիլմէյէրէք հէր պիր լուղաթըն թիւրքճէտէ մուգապիլի օլան լուղաթը պիթթահարրի պուլունուպ կէրէք թիւրքճէ վէ կէրէք լաթինճէ հըրուֆաթ իլէ հիզալարընտէ տէրճ օլունտուղընտան, չիմտիյէ գատար պու եօլտա ճէմ վէ թէրճէմէ օլունան ասարըն էն միւքէմմէլի վէ միւհիթէվիյաթճա էն վասիի տիր։

Էսէրի մէզքիւր միւճէլլէթ օլտըղը հալտէ իքի ճիլտի պիր ատէտ օսմանլը լիրասընա Պէկ օղլու վէ Իսթանպօլտա էսքի քիթապճըլարտա սաթըլմագտա տըր։

Քիւլլիյէթլէ իշթիրասընը արզու իտէն զէվաթըն Զարմագէճըլար եօգուշընտա Ակօբեան խանընտա քեաին Գարէգին Պաղտատլեան մաթպաասընա միւրաճաաթ իթմէլէրի իխթար օլունուր։

ԳՕԳՕԱԹԻՆԱ

ՏԸ ՇՎԷՅՑԷՐ

ՍԻՆՏԻՐՄԷՔ ԻՉԻՆ ԳԱԳԱՕ ՎԷ ԹՕԶ ՉՕԳՕԼԱԹԱ

Հէքիմլէր թարաֆընտան թէէմին իտիլմիշ

Ֆամիլեաճա իսթիմալ օլունմաղա մախսուս

Վէ պիր սուրէթը զամիյէտէ թավսիյէ օլունմուշ տըր։

Վէ սու իչինտէ էրիտիլիր թէմիզ Գագաօ։

Գօգօաթինա՛ էրիտիլիր գագաօնըն վէ խալիս զուվվէթլի չօգօլաթըն էն էյիսի տիր։

Հէքիմլէրին իթտիֆաքըյլէ կէօրէ, «ԳԱՀՎԱԼԹԸ, ԷՕՑԼԷՆ ՎԷ ԱԳՇԱՄ ԹԱԱՄԼԱՐԸ իչիւն զայէթ սինիրլէրի վէ բէք պէսլէյիճի, վէ սագատլարըա քիւչիւք չօճուգլար իչիւն բէք գըյմէթտար պիր չէրպէթ տիր։»

Պու չէրպէթ՛ ասլա չէքէր վէ խալիս սաիր պէհարաթ գարըշտըրըլմաքսըզըն, էն ալա Գագաօ պագլասընտան թէրթիպ օլունմուշ տըր․ իչինտէ զիյատէ եաղը հէր նէ չէյ վար իսէ մաքինա վասըթասըյլա չըգարըլմըշ օլմաղլա, պու հալտէ մէզքիւր չէրպէթ տահա զիյատէ հաֆիֆ վէ սինիրլէրի օլտըղտան մաատա, պէսլէյիճի խասսէլէրի վէ էթ պաղլաթմագ գուվվէթի տէ խայլիտէն խայլի արթմըշ տըր։

Պու չէրպէթ՛ գայնար սու վասըթասըյլա բէք աղ միւտտէթ զարֆընտա թէրթիպ օլունապիլիր, վէ սիւտլի օլմատըղը հալտէ տըմաղա բէք լէզզէթլի կէլիր։

Գօգօաթինա՛ քիմեէվիճէ պիր սուրէթը չէտիտէ վէ մուտագգիգանէտէ հալլ ու թահլիլ օլունտըգտա, հիչ պիր հիլէսի քէշֆ օլունամազ. Պու չէրպէթ նարին միւճուտը գատընլարըլա չօճուգլարա թավսիյէ օլունըր․ տիկէր հէր նէվի եէմէք ու նաֆագայը իչէրիսի գաչուլ իթմէյիպ տուշարը հըզմըտըգտա պիլէ, Գօգօաթինա միյատէ սինէր վէ հազմ օլունըր։

Պիլճիւմլէ Թըպպիյէ կազէթալարը պու չէրպէթի պիր սուրէթը ֆէվգէլատէտէ թավսիյէ իտէրլէր։

Իչինտէ նէ չէքէր վէ նէ սաիր հիչ պիր չէյ գարըշմըշ օլմատըղընտան, հէր նէ գըվամտա օլուրսա օլսուն սէնէլէրլէ սագլանըր, վէ իչլէրինտէ արարօթ, նիշաստա վէ սաիրէ կիպի չէյլէր գարըշըգ գուվվէթի գայմայան տիկէր գագաօլարըն տէօրթ գաթը գուվվէթէ մալիք տիր, վէ անլէրտէն ուճուզտըր. տօլու պիր չայ գաշըղը (օն բարա տէյմէյէն) պիր ֆինճան գագաօ իչիւն, վէ իքի գաշըգ եախօտ պիր աղ զիյատէսի տէ պիր ֆինճան չօգօլաթ իչիւն քիֆայէթ իտէր։

ՎԱՆԻԼԵԱ ԳՕԳՈՒԼԸ ԳՕԳՕԱԹԻՆԱ

Վանիլեալը Զօգօլաթլարըն էն նազիքի․ էն գօլայ հազմ օլանը վէ էն ուճուզը տըր, վէ իչինտէ եաղը մատտէլէր պուլընան Զօգօլաթլար մէմնու օլտուգտա, իշպու վանիլեա գօգուլը Գօգօաթինա ալընապիլիր։

Իրլանտատա վագը Տըպլին չէհրի թահլիլը քիմեէվի մուալլիմի վէ «Ճէրրահ մէքթէպինտէ իլմը սըհհէթ վէ սըհհէթը ումումիյէ մուալլիմի» Տօգթէօր Զօրլս Գամէրօն պու պապտէ չէօյլէ տէմիշ տիր․

«Մ․ Մ․ Հ․ Շըվէյցէր վէ Գումբանիասընըն Գօգօաթինասընը պիր սուրէթը մուտագգիգանէտէ թէֆթիշ ու մուայէնէ իթտիմ, վէ անը բէք թէմիզ պիր թաամ պուլտըմ․ Ալա պիր բայէհասը օլուպ, թէրքիպաթընտա տա եաղլը չէյլէր պուլունմատըղընտան, (չիւնքի ատի գագաօլարտա պուլունան եաղլը մատտէլէրի միյտէսի գայըֆ օլանլարը սինիրլէնտիրիրլէր), իչթահ աչըճը ալա պիր եէմէք տիր, վէ հիյնը հաճէթտէ խասթայա տա վէ սաղլամ ատամա տա վէրիլէպիլիր։ Չօճուգլար իչիւն չայտան, գահվէտէն վէ ատի գագաօլարտան բէք ալա վէ էվլէա տըր։»

Տօգթէօր Արթիւր Հալ Հասալ՛ «Ֆուտ, Ուաթէր էնտ Էյր»տէ չէօյլէ եազմըշ տըր․—«Պու թէրթիպաթը տէֆաթլա թէֆթիշ իթտիմ վէ հէր վագթ անը նէթիճէյի պուլտըմ․ իչինտէ ասլա չէքէր, նիշասթա վէ եա արարօթ գարըշմըշ օլմագսըզըն, էն էյի Գագաօ պագլասընըն թօզընտան եաբըլմըշ տըր։ Ալա վէ նէֆիս պիր գօգուսը վար տըր, վէ ուճուզ չէյլէր գարըշըգ օլարագ գուվվէթսիզ օլան էքսէր գագաօլարտան տահա հաֆիֆ վէ տահա զիյատէ գապիլը հազմ տըր։»

Պու թէրթիպաթ՛ Գագաօ եախօտ Զօգօլաթ կիպի ալընըր իսէ, հիչ բիշիրմէքսիզ իսթէմէզ։

ԳՈՒՆԸՆ ՍՈՒՐԷԹԸ ԹԷՐԹԻԳԻ.— Պու թօզտան պիր չայ գաշըղը ալըպ իգթիզա իտէն չէքէրլէ պէրապէր պիր գահվէ ֆինճանը իչինտէ գարըշտըրընըզ։ Պու թօզ եալընըզ չէքէրլէ տէ գարըշտըրըլըր, իսթէնիրսէ պիր աղ սօուգ սու իլէ տէ գարըշտըրըլըգ պիր խամուր եաբըլըր, պատէհու իւզէրինէ գայնար գայնար սու վէ եա սիւտ տօլտուրըլըր։ ԶՕԳՕԼԱԹ եաբմագ իչիւն տէ իսթէնիլտիկի գատար թօզըն միգտարը արթըրըլըր։

Եալընըզ թէնէքէ գութուլար իչինտէ 1 չ․ 6 տ․ 3 չ․ վէ 5 չ․ 6 տ․է սաթըլըր։

ԱՍՀԱԳԸ

Հ․ ՇԸՎԷՅՑԷՐ վէ ԳՈՒՄԲ․ Ատամ Սթրիթ, Սթրանտ, Լօնտրա, Ու․ Գ վէ 53։
Քինկս Րօատ, Սէնթ Բանքրաս, Լօնտրա, Ն․ Ու․

Թօբտան վէ բէրաքէնտէ միւպայէա իթմէք իսթէտիկինիզտէ, Թիւրքիա․ Բումանիա վէ Պուլկարիստան իչիւն վէքիլ պուլունան

ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Նէզտինէ միւրաճաաթ իտիլմէլի։

Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա, Գալաթա-Շիշլի Թրամվայ մէրքէզինին գարշուսընտա, 95 վէ 97 նումէրօլու ՈՒՄՈՒՄԻ ԻՆԿԻԼԻԶ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆտա։

ԻՏԱՐԷԻ 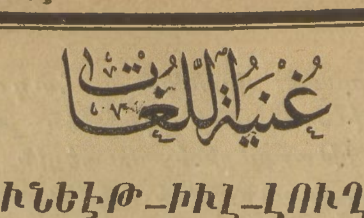 ՄԱՀՍՈՒՍԷ

ՎԱՊՕՐԼԱՐԸՆԸՆ ՎԱԳԻԹԸ ՀԱՐԷԳԷԹԼԷՐԻ

Իշպու **1885** օգոստոսըն 16նճը ճումաա կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ատալարտան Քէօբրիւյէ

Սա· Տգ·

12 Պէօյիւք Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գրնալը
12 30 Գ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գրնալը (1)։
12 45 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, (Գ. Ատատան 1.30տա)
2 30 Գ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գրնալը
8 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գնալը, Գատըքէօյ (Գ. Ատատան սաաթ 8.45տէ)

Քէօբրիւտէն Ատալար ճանիպինէ

2 30 Գատըքէօյ, Գնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
8 50 Գրնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա,
9 45 Հէյպէլի. Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք,
10 45 Գրնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա,

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան Քէօբրիւյէ

11 45 Գ. Ատա, Հէյպէլի,
12 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գրնալը,
7 45 Գ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ Գրնալը,
8 45 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպ. Գուրկազ, Գրնալը, Գատըքէօյ (Գ. Ատատան սաաթ 9 50տա)

Քէօբրիւտէն Ատալարա

1 45 Հէյպէլի, Գ. Ատա։
2 15 Գատըքէօյ, Գրնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
3 15 Գրնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Ատա,
9 45 Գրնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
11 15 Հէյպէլի, Գ. Ատա։

(1) Իշպու սէֆէր՛ եալըընըզ բազար էրթէսի կիւնլէրի իճրա օլընաճագ տըր։

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիտ Քէօրֆէզինտէքի իսքէլէլէրէ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Քէօբրիւտէն

Սա· Տգ·			
12	Պիլա Թէսատիւֆ		
12 45	Իզմիտէ կիտէն	Գթ. Ն.	2
5 10	Հէրէքէյէ	» »	4
8 10	Իզմիտէ	» »	6
10 50	Բէնտիքէ	» »	8
11 50	Բէնտիքէ	» »	10
	Հայտար Բաշատան		
12 55	Բէնտիքտէն կէլէն	գթ. Նօ.	1
2 25	Բէնտիքտէն	»	3
5 55	Իզմիտտէն	»	5
8 50	Պիլա Թէսատիւֆ		
11 15	Իզմիտտէն կէլէն		7
12	Պիլա Թէսատիւֆ		

ԳԱՏԸ ՔԵՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ		ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ	
Քէօբրիւտէն	Գատըքէօյտէն	Քէօբրիւտէն	Գատըքէօյտէն
Սա· Տգ·	Սա· Տգ·	Սա· Տգ·	Սա· Տգ
12 15	12 15	1	1
1	1	2	2
1 45	1 45	3	3
2 50	2 50	4	4
3 15	3 15	5	5
4 15	4 15	6	6
5 50	5 50	9	9
9	9	10	10
9 45	9 50	11	11
10 30	10 15	12	12
11 15	11 10		
12	12		

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Սապահ

1 Մագրիքէօյ, Սամաթիա։

Աքշամ

11 Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ

Սապահ

1 30 Մագրիքէօյ, Սամաթիա։

Աքշամ

10 30 Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

ԲՕՄ ՄԻՐԱՔԻՒԼԷՕ

ՄՈՒՃԻԶԱԹԼԸ ԲԷԼՍԷՆՔ

Իշպու իլաճ՛ աղըզըն վէ պօղազըն մուհաֆազասը սըհհէթի վէ գարաճիյէր խասթալըգլարընըն տէֆի իչիւն բէք պիրաբիր օլուպ, պալղամ, սըթմա, կէօզ իլթիհապը (իւֆթինէթ) վէ սօղուգճան խասթալըգլարընտա տա զիյատէսիյլէ եարար։ Քէզալիք պու իլաճ՛ տաֆիիւթթէաֆֆիֆին (անթիսէբթիք) օլուպ, էօքի եարա վէ ազրէպ վէ սաիրէ սօգուլլարը վէ եանըգլար վէ փիթուլա վէ էրկէնլիքլէրէ գարշը բէք մուէսսիր օլտուղը կիպի, եարա նիշանէլէրինին մահվ իտէր, պասուրը տէֆ էյլէր, պաշ աղըրըսընը կէչիրիր, չիչէկլիքլէրի էնտիրիր, հիպանլարըն ֆըշգըրմասընը գօլայըթըր, նիքրիսէ գարշը բէք եարար, այ պաշընը մունթազամ պիր հալտէ պուլունտուրըր, սանճը վէ իսհալը քէսէր։ Գոլէրա վէ սաիրէ կիպի իլլէթը սարիյէ էանաարնտա մէզքիւր իլաճ՛ աճ գարընընա ալընտըղտա, բէք թէնտիւրիւսթ թութար։ Էկէր պու իլաճ մունթազամ վէ միւթէմատիյէն պիր սուրէթտէ գուլլանըլըր իսէ, ումումէն ալաթը պէտէնիյէնին հիւսնիւ մուամէլէսինէ պայէթ իւլ զայէ միւսաիտ տիր։

Շարգ իչիւն ումումի աճէնթէ Սթամպօլտա
ԺԱԳ ՕՊԷՐԼԷՆՏԷՐ.

Տէրսաատէթտէ տէբօզիթօրը
ԿԻՒԼՄԷԶԵԱՆ պիրատէրլէր

Սթամպօլ, Զինճէք Բազարը, Նօ· 21։

Թաֆսիլաթ՛ պէօյիւք էճզախանէլէրտէն ալընըր։

ՀԸՐՆԸՍԸՆՍ ԾԱՂԿԱՓՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԻ, ՄԻՆՉ ԾԱՂԿԱՓԹԻԹ ՄԻՆՉ ԹԱՐՄ։

Ընդամենն մը փորձ պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամեն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Ուղղակի անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խոկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անդուլ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Այսպոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընծեռ կ'ընէ մորթի ախտերը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ այս ամեն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մանուել թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Ըրվաճառուի սափրիչներու, անուշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Պէյօղլընտա Ցօղրու եօլտա Գամպիւք պիրատէրլէրին ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Եիւքսէք գալտըրըմտա Էտմօն Գարուանանըն ինկիլիզ մաղազասընտա պուլունուր։